Rok XIII. Warszawa, dnia 20 czerwca 1937 r. Nr. 12

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juliusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ

Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł.
Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admin.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Walne Zgromadzenie Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

Zgodnie z § 15 statutu Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie (Monitor Polski Nr 122 poz. 188 z dn. 1 czerwca 1937) podaje się do wiadomości, że w dniu 28 czerwca 1937 r. o godzinie 10 rano w lokalu Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie przy ul. Czackiego Nr 3/5 odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE
Delegatów Komunalnych Kas Oszczędności, będących członkami Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Otwarcie Walnego Zgromadzenia, zagajenie;
2. Wybór Prezydium Zgromadzenia, t. j. Przewodniczącego, dwu asesorów, sekretarza i trzech skrutatorów;
3. Wybory:
   a) Prezesa Związku na trzy lata,
   b) Zastępcy Prezesa na trzy lata,
   c) 5-ciu członków Zarządu i 3-ch zastępców na trzy lata,
   d) 3-ch członków Komisji Rewizyjnej i 2-ch zastępców na 1 rok;
4. Wnioski i interpelacje (§ 19 p. 10 statutu).

W razie braku odpowiedniej ilości delegatów, reprezentujących co najmniej połowę członków Związku Walne Zgromadzenie odbędzie się w drugim terminie w tymże lokalu i z tymże porządkiem dziennym dn. 28 czerwca rb. o godz. 12-ej, a uchwały tegoż będą prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych członków Związku (§ 16 statutu).

Zgodnie z § 13 statutu Walne Zgromadzenie składa się z delegatów, wysyłanych przez każdą z kas oszczędności będących członkiem Związku, w ilości od 1 — 4 osób, według następujących zasad: kasy mające do 5 mil. zł wkładów oszczędn. wysyłają na Walne Zgromadzenie 1 delegata, do 10 mil. zł — 2 delegatów, od 10 do 25 mil. zł — 3 delegatów, powyżej 25 mil. zł — 4 delegatów.

Delegata lub delegatów na Walne Zgromadzenie wysyła rada kasy spośród członków organów kasy i jej pracowników.

Diety i koszty podróży delegatów ponoszą poszczególne kasy oszczędności.

Każdy delegat winien wylegitymować się uwierzytelnionym przez Kasę odpisem uchwały Rady Kasy z zebrania, na którym został wybrany delegatem Kasy.

Zastępca Prezesa Związku:
(—) **J. S. Roziecki**

Komunalne Kasy Oszczędności województw centralnych i wschodnich w pierwszym kwartale 1937 roku

Biuro Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie sporządziło zbiorowe zestawienie bilansów brutto zrzeszonych w tymże Związku K. K. O. działających na terenie województw centralnych i wschodnich na dz. 31 marca rb. Z zestawienia tego wynika, że pierwsze trzy miesiące rb. były dla kas nader pomyślne. W szczególności jeśli chodzi o wyniki pracy K. K. O. w tym okresie na odcinku zbierania wkładów oszczędnościowych przedstawiają się one nader imponująco, jak to wynika z przytoczonego zestawienia.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe w tys. zł.

Województwo	31.XII.36	31.III.37	Różnica
M. st. Warszawa	85.266	92.413	+ 7.147
Warszawskie	32.004	34.483	+ 2.479
Łódzkie	13.352	14.357	+ 1.005
Kieleckie	13.176	13.845	+ 669
Lubelskie	7.122	7.711	+ 589
Białostockie	4.599	4.786	+ 187
Wileńskie	6.053	6.526	+ 473
Nowogródzkie	1.337	1.560	+ 223
Poleskie	1.726	1.757	+ 31
Wołyńskie	3.195	3.514	+ 319
Razem	167.830	180.952	+13.122

Jest objawem znamiennym, że od dłuższego czasu wzrost wkładów notują kasy na terenie wszystkich województw, nie wyłączając okręgów najbiedniejszych, jakimi są kresy wschodnie. Przoduje wszystkim kasom K. K. O. m. st. Warszawy wykazująca nienotowaną dynamikę rozwojową.

Z ogólnej sumy wkładów, zł 180.952 tys. zdeponowanych na książeczki oszczędnościowe, na lokaty instytucyj prawno - publicznych przypada zł 23.556 tys., na rachunki zaś osób prywatnych — zł 157.396 tys. Pierwsze wykazują wzrost wcale nieznaczny wynoszący zaledwie zł 356 tys. Reszta stanowiąca blisko 98% nadwyżki, przypada na wkłady osób i firm prywatnych.

Niemniej silny przyrost zaznaczył się na rachunkach czekowych, saldo których w ciągu pierwszych trzech miesięcy z sumy zł 46.687 tys. wzrosło do zł 54.154 tys. Przyrost kwartalny wyraża się kwotą zł 7.467 tys.

Łączny stan wkładów na książeczkach oszczędnościowych i rachunkach czekowych wraz z saldami kredytowymi na rachunkach otwartego kredytu w porównaniu ze stanem na ultimo roku ubiegłego, wynosi (w tys. zł):

Rodzaj wkładów	31.XII.36	31.III.37	Różnica
Wkłady oszczędnościowe prywatne	144.630	157.396	+12.766
„ „ instyt. prawno - publ.	23.200	23.556	+ 356
Razem wkłady oszczędnościowe	167.830	180.952	+13.122
Wkłady na r-ki czekowe	46.687	54.154	+ 7.467
Salda kredytowe r-ków otw. kred.	890	915	+ 25
Wkłady ogółem	215.407	236.021	+20.614

Dodać należy, że tempo przyrostu kapitałów w K. K. O. w ciągu drugiego kwartału roku bieżącego bynajmniej nie uległo osłabieniu. Jak z nadsyłanych przez kasy bilansów miesięcznych można się zorientować, drugi kwartał rb. powinien dać nie mniejsze rezultaty.

Rozmiary akcji kredytowej wzrosły w ciągu pierwszego kwartału rb. o kwotę zł 9.557 tys. do sumy zł 183.488 tys. Stan udzielonych kredytów na terenie K. K. O. poszczególnych województw ujmuje poniższe zestawienie.

tys. zł

Województwo	31.XII.36	31.III.37	Różnica
M. st. Warszawa	70.857	75.122	+ 4.265
Warszawskie	32.090	33.250	+ 1.160
Łódzkie	14.201	17.539	+ 3.338
Kieleckie	16.201	16.283	+ 82
Lubelskie	11.784	12.245	+ 461
Białostockie	8.954	8.615	— 339
Wileńskie	6.656	6.919	+ 263
Nowogródzkie	4.002	4.219	+ 217
Poleskie	2.719	2.696	— 23
Wołyńskie	6.467	6.600	+ 133
Razem	173.931	183.488	+ 9.557

Jeśli natomiast chodzi o poszczególne rachunki pożyczkowe, to jak zwykle największy przyrost wykazują pożyczki wekslowe — zł 3.955 tys. (stan na 31.III.37 — zł 54.011 tys.). W związku z ożywieniem się obrotów gospodarczych zaznaczył się duży wzrost operacyj na rachunku weksli dyskontowych. Saldo tego rachunku na ultimo kwartału wynosi zł 13.639 tys., a w stosunku do stanu na początku roku wykazuje wzrost o zł 3.684 tys. Wzrosły również o zł 1.473 tys. rachunki bieżące do sumy zł 37.604 tys. Pożyczki na skrypty dłużne, na skutek głównie konwersji pożyczek komunalnych w wyniku orzeczenia Centralnej Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej wzrosły o zł 908 tys. do sumy zł 21.054 tys. Saldo należności z tytułu układów konwersyjnych wynosi zł 23.288 tys. — tj. o zł 842 tys. więcej w porównaniu ze stanem na dz. 31 grudnia r. ub.

Wzrost ten nie jest wynikiem oczywiście, zawieranie nowych układów konwersyjnych, lecz powstał na skutek przeksięgowania układów zawartych wprawdzie jeszcze w r. ubiegłym, lecz dopiero w r. bież. ztwierdzonych przez Komitet Konwersyjny przy Banku Akceptacyjnym. Pomyślnym wielce objawem jest dalszy spadek protestów. Stanowią one obecnie już nie wielką kwotę zł 6.747 tys. (o zł 1.232 tys. mniej w porównaniu ze stanem z końca r. ub.), co wynosi niespełna 3,7% ogółu okcji kredytowej. Jest to najlepszym dowodem, że polityka kredytowa K. K. O. prowadzona jest obecnie z zachowaniem najdalej idących środków ostrożności.

Pogotowie płatnicze Kas w ciągu pierwszego kwartału r. bież. wzrosło o zł 4.696 tys. do zł 41.407 tys., co stanowi c-a 23% ogółu zdeponowanych w K. K. O. wkładów oszczędnościowych. Pogotowie to, łącznie z rezerwami płynności w postaci niewykorzystanych kredytów redyskontowych i lombardowych jest całkowicie wystarczające. Wzrost wykazuje również portfel papierów wartościowych, którego suma bilansowa wyraża się kwotą zł 42.875 tys. (o zł 5.879 tys. więcej).

Stan zaciągniętych przez kasy kredytów (redyskonto, dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego, kredyty uzyskane i zastaw papierów wartościowych) nie uległ prawie żadnym zmianom, wynosząc zł 27.511 tys. (o zł 341 tys. mniej). Niewielki przyrost (zł 421 tys.) wykazuje rachunek nieruchomości, którego wartość bilansowa wyraża się sumą zł 8.644 tys.

Poważną sumę w bilansie zbiorowym stanowi pozycja strat nie pokrytych, wynosząca zł 4.589 tys. Liczyć się jednak należy z możliwościami poważnych redukcji tej pozycji w wyniku pertraktacji przeprowadzanych na terenie Państwowego Banku Rolnego w sprawie przyznania kasom bonifikat z tytułu poniesionych przez nie strat na kredytach celowych.

W.

Kredyt samorządowy w K. K. O.

Jedną z przyczyn trudnej sytuacji niektórych K. K. O. jest nadmierne zadłużenie związków samorządowych w tych Kasach. Według stanu na d. 31. XII.1936 r. na ogólną sumę wkładów w K. K. O. województw centralnych i wschodnich (bez K. K. O. m. st. Warszawy), zł 82.565 tysięcy, zadłużenie związków samorządowych wynosi ogółem zł 20.659 tysięcy.

Wyprowadzenie przeciętnego stosunku (ca 25%) zadłużenia związków samorządowych do ogólnej sumy wkładów w K. K. O., nie daje właściwego pojęcia o zagadnieniu, gdyż w wielu wypadkach, stosunek ten b. daleko odbiega od przeciętnej. Analizując bilanse K. K. O. musimy przyjść do wniosków, że z reguły prawie w Kasach finansowo najsłabszych zadłużenie związków samorządowych jest stosunkowo największe, co stwarza z kolei różne nasilenie konieczności spłaty zadłużenia związku samorządowego i upłynnienia zamrożonych aktywów.

W związku z akcją oszczędnościowo - oddłużeniową, przeprowadzoną na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X.1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych, większa część kredytów, udzielonych samorządom przez K. K. O., stanowiąca sumę około zł 11.500 tysięcy, rozterminowana została na okres do 36½ lat, przy oprocentowaniu przeważnie 6% rocznie, na mocy orzeczeń Centralnej Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla Samorządu.

Najważniejszym bodaj zagadnieniem dla K. K. O. w sytuacji obecnej jest utrzymanie płynności i upłynnienia zamrożonych aktywów, gdyż chwilowa nawet niewypłacalność K. K. O., spowodować może zwiększenie wycofywania wkładów i wytworzyć warunki utrudniające normalny rozwój Kasy.

Pożyczki, udzielone związkom samorządowym z funduszów K. K. O., można podzielić zasadniczo na dwie grupy: a) nie objęte decyzjami Centralnej Komisji Oszczędnościowo - Oddłużeniowej dla Samorządu i pozostawione do spłaty na warunkach dotychczasowych oraz b) rozterminowane przez C. K. O. O. na wieloletnie spłaty przy obniżonym oprocentowaniu. Podział taki wydaje się koniecznym z tego względu, że kredyty udzielone samorządom przez K. K. O. i nie objęte decyzjami C. K. O. O. muszą być przez te samorządy spłacane, względnie mogą być przez K. K. O. egzekwowane, bez żadnych ograniczeń. Są to więc kredyty normalne, spłata i oprocentowanie których ustalona jest dobrowolnie zawartą umową. Inaczej zgoła przedstawia się to zagadnienie w odniesieniu do kredytów objętych decyzjami C. K. O. O. Warunki spłaty tych kredytów określa orzeczenie C. K. O. O. i wysokość corocznej obsługi pożyczek wchodzi w ogólny t. zw. plan oddłużenia związku samorządowego. Za wykonanie, ustalonego przez C. K. O. O. planu oddłużenia, ponosi odpowiedzialność służbową i materialną przełożony gminy, stosownie do art. 25 wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Posiada to pewne znaczenie dla K. K. O., jako wierzycieli związków samorządowych, w wypadku konieczności przymusowego egzekwowania swych należności, posiadających przywilej pierwszeństwa zaspokojenia przed należnościami z tytułu pożyczek, zaciągniętych przez związek samorządowy po oddłużeniu.

Wówczas, kiedy związek samorządowy nie został poddany oddłużeniu, należy wnioskować, że sytuacja finansowa tego związku jest na ogół dobra i pozwala na uregulowanie w ustalonym terminie zaciągniętego w K. K. O. zobowiązania. Upłynnienie w razie potrzeby tych aktywów, nie nastręcza przeważnie większych trudności i wystarcza w zupełności zapewnie-

nie dla K. K. O. kredytu redyskontowego w bankach państwowych lub komunalnych.

W wypadkach rozterminowania przez C. K. O. O. wierzytelności K. K. O. w związku z akcją oddłużeniową na wieloletnie spłaty przy oprocentowaniu 5½ do 6%, możliwie najlepszym wyjściem jest spłata tych wierzytelności przez związek samorządowy obligacjami banków komunalnych, gdyż umożliwia upłynnienie zamrożonych w pożyczkach samorządowych aktywów. Komunalna kasa oszczędności w zamian za zobowiązanie związku samorządowego rozterminowane przez C. K. O. O., upłynnienie którego jest prawie niemożliwe, otrzymuje obligacje bankowe, spłata których oprócz normalnych zabezpieczeń, poręczona jest przez Skarb Państwa.

Zezwolenie Ministra Skarbu na emisję obligacji, przeznaczonych na spłatę zadłużeń związków samorządowych w K. K. O., otrzymał Polski Bank Komunalny i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu.

Wartość nominalna tych obligacji wyrażona jest w złotych w złocie. Posiadacz obligacji ma więc zapewniony zwrot kapitałów i odsetek w równowartości 900/5332 gr. cz. złota za 1 złotego, wg ceny czystego złota, ogłaszanej przez Ministra Skarbu w „Monitorze Polskim“ na dzień poprzedzający termin płatności.

Oprocentowanie obligacji wynosi 5½% w stosunku rocznym. Jest ono niewystarczającym i niejednokrotnie może nie pokrywać kosztów własnych K. K. O. Trzeba jednak pamiętać, że „źródłem zła“ nie jest tu spłata długu obligacjami, lecz orzeczenie C. K. O. O. obniżające wysokość oprocentowania wierzytelności K. K. O., skutkiem niemożności wywiązania się z przyjętych zobowiązań przez związek samorządowy. Ponadto spłata obligacjami powoduje dla K. K. O. stratę różnicy oprocentowania między 5½%, a stopą procentową przyznaną orzeczeniem C. K. O. O. (przeważnie 6%), którą pobierać będzie bank emitujący obligacje od związku samorządowego w formie wynagrodzenia za administrację w stosunku ½% rocznie. Strata na oprocentowaniu przez spłatę obligacjami kompensuje się w pewnym stopniu K. K. O. przez uzyskanie możliwości upłynnienia aktywu i odpadnięcie administracji pożyczką oraz ryzyka terminowej spłaty należności.

Kupony od obligacji płatne będą co pół roku dn. 2 stycznia i 1 lipca. Należność za kupony wypłacać będzie Polski Bank Komunalny, emitujący te obligacje, lub inne upoważnione do tego instytucje.

Obligacje umarzane będą w tych samych terminach. Wycofywane będą z obiegu przez losowanie lub też skup na giełdzie, poczynając od dn. 1 lipca 1941 r. Ostateczny termin wykupu i umorzenia wszystkich obligacyj określony został na 1 lipca 1977 roku.

Upłynnienie aktywów i połączona z tym realizacja obligacyj jest najważniejszym, ale równocześnie i najtrudniejszym do rozwiązania zagadnieniem. W interesie samych K. K. O., jako posiadaczy obligacyj, należałoby przede wszystkim czasowo obrót tymi papierami ograniczyć i stworzyć w ten sposób równe w zasadzie warunki realizacji obligacyj dla wszystkich K. K. O. Wobec tego, że poza K. K. O. najbardziej zainteresowanymi w utrzymaniu kursu obligacji, z natury rzeczy są banki komunalne, emitujące te obligacje, należałoby przyjąć za zasadę, że bez zgody tych banków, obligacje nie mogłyby być sprzedawane, a nawet zastawiane, gdyż w wypadku niewykupienia z zastawu, obligacje mogłyby zostać sprzedane przymusowo po b. niskim kursie, powodując dla K. K. O. dotkliwą stratę. Nie znaczy to zupełnie, ażeby K. K. O. nie miały w ogóle tych obligacji sprzedawać lub zastawiać; chodzi jedynie o to aby sprzedaż czy zastaw odbywały się pod pewną kontrolą i planowo.

Należałoby dążyć do upłynnienia posiadanych przez K. K. O. obligacyj przez 1) sprzedaż na tak zwanym „rynku sztywnym“, t. j. by obligacje były stopniowo nabywane przez zakłady ubezpieczeń, banki państwowe itp. oraz przez te K. K. O., których sytuacja finansowa na to pozwala, 2) uzyskanie prawa spłaty niektórych zobowiązań K. K. O. obligacjami, i 3) umożliwienie lombardowania obligacji na możliwie dogodnych warunkach spłaty w Banku Polskim i bankach państwowych oraz komunalnych,

Za najodpowiedniejszą formę zastawu obligacji, uważałbym otwarte rachunki bieżące. Dawałoby to możność K. K. O. korzystania z kredytu do pewnej określonej maksymalnej granicy, tylko w razie potrzeby, w wysokości zmiennej, zależnie od sytuacji w danym okresie czasu. Otwarty rachunek, zabezpieczony obligacjami, jako swego rodzaju pogotowie kasowe, ułatwiałby znacznie zadanie kierownictwu K. K. O. i umożliwiałby jednocześnie zmniejszenie tak kosztownych rezerw gotówkowych. Ta forma upłynnienia obligacji wydaje mi się najwłaściwsza i z tego względu, że chroniłaby K. K. O. w pewnym stopniu od konieczności spieniężania obligacji i związanych z tym nieuniknionych po prostu znacznych strat na kursie.

Na podstawie art. 5 wspomnianego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X. 1934 r. o poprawie gospodarki i finansów związków samorządowych oraz zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 26.VI.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 52, poz. 381), spłacie obligacjami podlegają jedynie pożyczki, zaciągnięte przez związki samorządowe w K. K. O. przed 1 kwietnia 1934 r. Wobec tego, że wspomniane rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej zostało wydane w r. 1934, zupełnie zrozumiałym był wówczas podany termin 1.IV.1934 r. do którego zaciągnięte pożyczki samorządowe w K. K. O., objęte zostały akcją oddłużeniową i można było wnioskować, że pożyczki zaciągnięte po 1.IV.1934 r. podlegają normalnej spłacie na umówionych warunkach. Tymczasem, z tego względu, że akcja oddłużeniowa została przeprowadzona przez C. K. O. O. w r. 1936 i 1937, decyzjami tej Komisji zostały objęte również pożyczki, udzielone związkom samorządowym przez K. K. O. w r. 1934, 1935 oraz częściowo nawet 1936 i rozłożone zostały na wieloletnie spłaty przy obniżonym oprocentowaniu, na równi z pożyczkami, zaciągniętymi przed 1.IV.1934 r.

W ten sposób wytworzyła się paradoksalna sytuacja, że wierzytelności K. K. O. od związków samo-

rządowych, rozterminowane przez C. K. O. O., mogą być upłynnione przez spłatę obligacjami tylko częściowo, a mianowicie, jak wyżej wspominam, tylko pożyczki wydane przed 1.IV.1934, natomiast wydane po tym terminie już formalnie spłacie obligacjami nie podlegają, pomimo objęcia ich przez C. K. O. O. akcją oddłużeniową.

Takie potraktowanie kredytów, udzielonych przez K. K. O. samorządom po 1.IV.1934 r., uważam za niesłuszne i nie leżało przypuszczam w intencji ustawodawcy, postawienie tych kredytów w gorszej sytuacji, jako wydanych po ogłoszeniu ustawy oddłużeniowej samorządu.

Również straty K. K. O., przejęte przez związki poręczające na własny rachunek po tym terminie choćby nawet powstały przed 1.IV.1934 r., nie mogą być spłacane obligacjami.

Jak z tego wynika, stosunkowo znaczne wierzytelności K. K. O. od samorządów, objęte akcją oddłużeniową, nie będą mogły zostać upłynnione przez spłatę obligacjami, na podstawie wspomnianych rozporządzeń. Z tego względu, że sytuacja K. K. O. nie jest i nie może być obojętna dla związku samorządowego, jako ustawowego gwaranta za zobowiązania K. K. O., dążeniem związku poręczającego być musi spłata takich zobowiązań wobec K. K. O., co uwzględniając sytuację finansową oddłużonego samorządu i biorąc zagadnienie realnie, jest możliwe jedynie przez zaciągnięcie nowego zobowiązania w innej instytucji finansowej, na pokrycie długu w K. K. O. Uzyskanie takiego kredytu przedstawia jednak dla związku samorządowego obecnie wiele trudności i może powodować zwiększenie wydatków na obsługę długów oraz utrudnić lub nawet uniemożliwić wykonanie planu oddłużeniowego i naruszyć równowagę budżetową związku samorządowego.

Również sytuacja finansowa związku samorządowego, ponoszącego faktycznie pełną odpowiedzialność za K. K. O., posiada dla tychże Kas znaczenie pierszorzędne, bo chociaż zasadniczo najzupełniej możliwy jest pomyślny rozwój K. K. O. nawet w wypadku ciężkiej sytuacji finansowej związku poręczającego, to jednak zawsze istnieć będzie w tych warunkach nacisk ze strony samorządu na K. K. O. w kierunku zadłużania się w niej ponad dopuszczalną normę. Pomimo braku dostatecznych na to środków, niektóre związki samorządowe pod naciskiem konieczności zaspokojenia istotnych elementarnych potrzeb ludności, lub zmuszone innymi okolicznościami, a przede wszystkim walką z bezrobociem, zmuszone będą w mniejszym lub większym stopniu do przeprowadzania stosunkowo kosztownych i przeważnie bezpośrednio nie rentujących się inwestycji, co z kolei mieć może wpływ na równowagę budżetową samorządów, o ile ten samorząd nie będzie miał zawczasu zapewnionych dostatecznych źródeł dochodu.

Doświadczenie ostatnich lat i trudności w upłynnieniu pożyczek samorządowych oraz związane z tym straty K. K. O., wyraźnie wskazują, że bezpośrednie zadłużanie się związków samorządowych w K. K. O. jest conajmniej niewskazane i zupełnie słusznie, moim zdaniem, p. Stanisław Sakłak twierdzi („Samorząd“ Nr 23 z d. 6.VI.37), że „racjonalny stosunek samorządu do Kasy — to stosunek założyciela - gwaranta, nie zaś kredytobiorcy“, gdyż „zadłużenie samorządu w K. K. O., zmniejsza zakres poręki“.

Wydaje mi się, że w obecnych warunkach, z małymi stosunkowo wyjątkami, K. K. O. same muszą walczyć z trudnościami i szukać pomocy w upłynnieniu zamrożonych w pożyczkach samorządowych swych aktywów, a nie udzielać już obecnie związkom samorządowym nowych pożyczek. Z twierdzenia tego nie chciałbym jednak wyprowadzać reguły, gdyż rozumiem, że w pewnych warunkach udzielenie związkowi samorządowemu kredytu, nie mającego charakteru samodzielnego finansowania przez K. K. O. jakiejkolwiek inwestycji, lecz jedynie zaliczkowania zupełnie pewnych i ściśle określonych wpływów, okazać się może koniecznością i przynieść obopólną korzyść.

Wacław Teodorczyk.

Niewykorzystana rola prasy w propagandzie oszczędności

Jednym z głównych warunków rozwoju komunalnych kas oszczędności jest dobrze zorganizowana i skuteczna propaganda.

Zaoszczędzony i lokowany w K. K. O. pieniądz stanowi m. in. o istnieniu, wzroście i sile tych instytucyj oszczędnościowych, toteż nie można ustawać w wyszukiwaniu form i metod propagandy, która ten proces oszczędzania coraz więcej winna nasilać.

Dzisiaj zagadnienie propagandy wyodrębnia się po prostu w specjalny dział pracy i pomysłów — zagadnienie to coraz więcej absorbuje wszystkich, którzy z oszczędnością stykają się zarówno na polu pracy społecznej jak i zawodowej, toteż może z korzyścią będzie dorzucenie kilku uwag, dotyczących prasy, celem uczynienia z niej silniejszego niż dotychczas propagatora idei oszczędności w terenie i wyzyskania tych jej możliwości, które w nawale zajęć organizacyjnych i bieżących mogły ujść uwagi zainteresowanych.

Uwagi swe poświęcam wyłącznie w odniesieniu do prasy zajmującej się sprawami związanymi z zagadnieniem organizacji oszczędności.

Aby móc rozwinąć swe myśli i uwagi, muszę słów parę poświęcić istocie samego wydawnictwa i towarzyszącym jemu okolicznościom.

Przy wydawnictwach, podobnie jak w setkach interesów, przewijających się każdego dnia w K.K.O. znamionującymi elementami winny być: celowość,

kalkulacja, kapitał i procenty. Jakkolwiek wydawnictwo nie zawsze obliczone jest na zysk, bo powstanie swe nierzadko zawdzięcza pobudkom ideowym, tym niemniej kalkulacja handlowa przeprowadzoną być musi, a miarą osiągniętych nawet niematerialnych wpływów, pokrywających się z celem wydawnictwa należy równoważyć wyłożony kapitał i jego oprocentowanie.

Potrzeba badania opinii, wskazań praktycznych a po tym pouczania i komentowania w związku z tworzeniem się prawodawstwa w zakresie organizacji i działalności K. K. O., specyficzne warunki bytowania i pracy w zmiennych warunkach koniunkturalnych a stąd płynąca konieczność oświetlania tych zjawisk i szukania nieraz pomocy na przykładzie poczynań innych K. K. O., wreszcie powołanie do życia związków K. K. O. i płynąca stąd potrzeba szukania organu porozumienia i wykładnika wspólnych wskazań i zaleceń — oto praktyczne założenia istnienia czasopisma. Jednak dzisiaj już wszystkie czasopisma wyszły poza ramy tych praktycznych założeń i hołdują głównie pobudkom ideowym, wśród których na pierwsze miejsce wysuwa się wzniosła idea oszczędności w kraju.

Przechodząc do kalkulacji handlowej zauważyć należy, że czasopisma, te jako poniekąd fachowe, z natury rzeczy są drogie. Obracają się one bowiem, jak dotychczas, w ramach ograniczonej liczby zainteresowanych, jako prenumeratorów, a ponadto wymagają ścisłej, żmudnej w opracowaniu a tym samym stosunkowo drogiej redakcji. (Redakcję ujmuję w najogólniejszym tego słowa znaczeniu, rozumiejąc w nim zarówno wynagrodzenie redaktora, jak koszt zdobycia materiałów i wynagrodzenia autorskie). Z tego też względu dla opłacalności swej czasopisma muszą ustanawiać wysokie warunki prenumeraty a i ta wysoka prenumerata nie pozwoliłaby w żadnym razie na zbilansowanie wydawnictwa bez dodatkowych wpływów bądź ze specjalnych dotacyj, dochodów z ogłoszeń itp.

Znając choć pobieżnie kalkulację czasopism, zastanowić się należy czy czasopisma, odznaczające się dzisiaj wysokością i wartością swych prac są należycie wykorzystane w służbie tej idei oszczędności w kraju. Kapitał w pracy ludzkiej i pieniądzu został wyłożony, jakie więc jest jego oprocentowanie i celowość jego zużycia?

Przejrzyjmy kartoteki odbiorców (prenumeratorów) tych czasopism. Poza sporadyczną prenumeratą ze strony wydziałów powiatowych, odbiorcami czasopism są K. K. O. może i wszystkie w odniesieniu nawet do poszczególnego czasopisma, ale poza wyjątkowymi przypadkami wszystkie prawie K. K. O. prenumerują czasopisma po jednym egzemplarzu. Prenumerata pojedyńczych egzemplarzy przez poszczególne K. K. O. jest zdaniem moim w założeniu swym błędną z następujących względów: „oszczędność“ jest dzisiaj hasłem na ustach wszystkich, znaczne środki materialne wydaje się na propagandę oszczędności, stwarza się specjalne dni oszczędności itp. Wzrost wkładów oszczędnościowych, zdobytych przez propagandę, jak już wspomniałem na wstępie artykułu stanowi o sile i rozwoju K. K. O. Ale gdy K. K. O. czy to na własnych placówkach, czy w swych związkach, czy też na łamach prasy wyszukiwać się starają i wyszukują coraz to nowe hasła oszczędnościowe, zapominają o najważniejszym, o wytworzeniu kadry ludzi w terenie, którzyby przez możliwie fachowe przygotowanie czy uświadomienie byli zdolni do przeprowadzenia tych propagowanych haseł w czyn. Dzisiaj niewątpliwie coraz więcej ludzi skupia się wokół K. K. O. bierze udział w ich organizowaniu i działalności, ludzi dobrej woli i chętnych, którym jednakże niejednokrotnie brak jest opanowania przedmiotu, jak również źródeł ku jego poznaniu. Ludzi tych należy szkolić i oni stać się winni propagatorami idei oszczędności w terenie według wskazówek i zleceń K. K. O.

Propaganda oszczędności nie może należyć wyłącznie do Dyrektora K. K. O. czy nawet powołanego w tym celu Komitetu — do tych czynników winna należeć i musi koordynacja prac w zakresie propagandy, ale wykonawstwo winno się znaleźć w rękach tych ludzi, którzy z racji wywodzenia się z danego środowiska ludzkiego, mają w tym środowisku najlepszy posłuch. Z uwagi na to, że K. K. O. byt swój, zresztą przy zakładaniu ich przewidziany, opierają na drobnych wkładcach, rekrutujących się ze sfer mieszczańskich i włościańskich głównie, w tym więc środowisku należy szukać odpowiednich dla tego celu ludzi. A znaleźć ich można nie mało.

Dużo się pisało i bardzo dużo się pisze o formach propagandy, weźmy dla przykładu: ulotki, afisze, broszury, filmy, radio itd. itd., ale zbyt mało może przykładało się znaczenia do słowa. Nie do słowa, rzucanego z trybuny w czasie uroczystości, czy też w tym celu urządzanych zebrań, ale do słowa, wypowiadanego w pogawędkach domowych, nieraz w rozmowach przy pracy zawodowej lub w czasie odpoczynku niedzielnego, do słowa, wypowiedzianego z ust sąsiada do sąsiada. Wiele niewątpliwie walorów posiada propaganda oszczędności oddziaływująca wzrokowo przez barwne afisze, piękne skarbonki lub w różny inny sposób, tak skrzętnie wyszukiwany przez tych, którym idea oszczędności głęboko leży na sercu — ale nie należy nie doceniać propagandy cichego nieraz ale przekonywującego słowa. Dobrze dobrany zastęp ludzi z terenu spełnić może niepoślednią rolę w rozszerzeniu idei oszczędności a przyjść im należy z pomocą przez udostępnienie prasy fachowej, która pogłębiłaby ich wiedzę, przygotowała przez poznanie szeregu tematów do koniecznych dyskusji, w końcu stałaby się bodźcem do tym intensywniejszej ich pracy na tym polu.

I to powinno być założeniem istnienia czasopisma w dziale propagandy i jego wykorzystania w tym względzie przez K. K. O.

Zbyt wysoko kalkuluje się prenumerata czasopism w dzisiejszym stanie rzeczy, by mogli je prenumerować w większym zasięgu poszczególni działacze oszczędnościowi, ale mimo woli nasuwa się pytanie, czy nie leżałoby to w interesie K. K. O., by rozszerzyć prenumeratę czasopism na kilka egzemplarzy w celu obdzielenia nimi w terenie swej działalności jednostek specjalnie oddających się zagadnieniom oszczędności?

Wydatek na ten cel ze strony K. K. O. znalazłby

pokrycie w funduszach na propagandę i usprawiedliwienie w tym, że w ten sposób powiększyłoby się szeregi działaczy oszczędnościowych, umiejętnie do tego zadania za pośrednictwem czasopism przygotowanych. Pobieżne przeglądnięcie egzemplarza czasopisma, znajdującego się w gabinecie Dyrektora K. K. O. nie da i dać nie może tego rezultatu, co wnikliwe szczegółowe wczytanie się w domu, zrobienie notatek itp. dla osobistego dalszego zużytkowania tak obszernego materiału.

Zużytkowanie czasopisma w sposób powyżej nakreślony będzie niewątpliwie propagandą, dotąd nie wykorzystaną, która z jednej strony przyczyni się do krzewienia idei oszczędności, z drugiej zaś przez wzrost zainteresowania i wpływów podniesie same czasopisma do należnej im roli.

Tak pojęta i wykorzystana rola czasopisma oszczędnościowego przez K. K. O. zwróci wyłożony kapitał na powstanie czasopisma, przez zdobycie silnego propagatora idei oszczędności w praktycznym tego słowa ujęciu, i przez to potwierdzi celowość wydatku.

Ale nie na tem koniec.

Dobre pociągnięcie czy rozstrzygnięcie stwarza dalsze korzyści i to znajdzie pełne zastosowanie w odniesieniu do omawianej prasy.

Zwiększenie liczby prenumeratorów przynajmniej w czwórnasób pozwoli niewątpliwie wydawnictwom na obniżenie ceny prenumeraty, na oparcie czasopisma o zdrowe podstawy kalkulacji handlowej z wykluczeniem przewidywania dzisiaj koniecznych a tak zawodnych subwencji, czy innych temu podobnych dochodów, z drugiej zaś strony obniżenie prenumeraty wpłynie i na to, że zamożniejsze jednostki w terenie, zwłaszcza przy wywarciu pożądanego wpływu ze strony K. K. O. będą mogły prenumerować czasopismo z własnych funduszów.

A korzyść druga.

Zwiększenie zainteresowania czasopismem, uznanie go, jako ważnego czynnika w życiu i biegu wydarzeń K. K. O. i działu tej pracy w terenie wpłynie wywybitnie pozytywnie na stronę redakcyjną, przyczyni się do utrzymywania stałej aktualności tematów i ożywienia. Jak dla mówcy niezbędne jest wytworzenie wzajemnie oddziaływującej więzi między nim a słuchaczami. tak dla piszącego obojętnym być nie może kto będzie czytać jego artykuł, do czyich i jakich rąk on dojdzie i jaki on znajdzie oddźwięk wśród czytelników.

Czasopisma w omawianym zakresie, uznane dzisiaj w większości za organy urzędowe związków K. K. O. przy dalszym trwaniu obecnego stanu niezainteresowania, w przyszłości łatwo stać się mogą tylko „organami urzędowymi“ zawierającymi rozporządzenia, zarządzenia czy zalecenia władz a nie żywymi tworami, w których odźwierciedlać się winno życie terenu, które służyć winny do wzajemnego poznania ludzi na jednej pracujących niwie, które wreszcie powinny być tą platformą, na której omówione być mogą i muszą wszystkie przejawy życia tak dotyczące K. K. O., ich związków jak i ludzi w pracy tej zaangażowanych, by tam właśnie znaleźć najlepsze rozwiązania, kierunki i wskazania dla swej pracy. Niebezpieczeństwo takie zagraża, a dzisiaj przecież w dobie prawnego unormowania życia tych instytucji oszczędnościowych, rola czasopism winna być tym większa i tym lepiej zrozumiana.

Wybitnie przychylny stosunek Związków K. K. O. do poruszonych zagadnień, skłonił mniej do wysunięcia tych kilku uwag a czynię to w tym przekonaniu, że głębsze uwagi i szersze ich przedyskutowanie doprowadzi do tego, że za postępującym rozkwitem komunalnych kas oszczędności pójdzie równolegle rozkwit prasy, poświęcony idei oszczędności w kraju.

E. Dunin-Markiewicz.

Zjazd S. K. O. we Włodzimierzu Wołyńskim

Zasadniczy kierunek propagandy K. K. O. pow. Włodzimierskiego.

K. K. O. pow. Włodzimierskiego we Włodzimierzu obok reklamy (plakaty, wywieszki, itp.) prowadzi intensywną propagandę.

Swój plan wychowywania miejscowego społeczeństwa w zrozumieniu znaczenia idei oszczędności, Kasa dzieli na etapy. Pierwszym etapem jest propaganda oszczędności wśród młodzieży szkolnej.

Kontakt ze szkołami nawiązała K. K. O. pow. Włodzimierskiego w 1931 r. Szkolne kasy oszczędności były początkowo prowadzone systemem znaczkowym, który został osądzony przez nauczycielstwo jako niepraktyczny i niepedagogiczny. Dzieci gubiły znaczki, bądź też handlowały nimi.

W 1936 r. S. K. O. zostały z gruntu zreorganizowane. Wprawdzie nowy system obciążył pracą nauczycieli, okazał się jednak jasny i przejrzysty, a poza tym miał tą dobrą stronę, że ani jeden grosz nie mógł przy nim zginąć.

Rozwój S. K. O. w pow. Włodzimierskim.

Uporządkowanie strony technicznej prowadzenia S. K. O. i właściwe podejście do nauczycielstwa i młodzieży, przyniosło bardzo szybko pożądane rezultaty. Szkolne kasy w powiecie włodzimierskim zaczęły się rozwijać imponująco. Gdy na 31.XII.1935 r. było zaledwie 20 S. K. O. z 1300 członków, na 31.XII. 1936 r. liczba S. K. O. wzrosła do 52, liczba członków — do 3316, a na 1.VI.1937 r. było już 62 S. K. O., zaś oszczędzających w nich dzieci — 4237.

Szczegółowe zestawienie, które podajemy poniżej rzuci zasadnicze światło na stan obecny.

Szkolne Kasy Oszczędności pow. Włodzimierskiego na dzień 1 czerwca 1937 r.

GMINA	Ilość szkół w gminie	Ilość dzieci w szkołach	Ilość S. K. O. w gminie	Ilość członków S. K. O.	Procent oszczędzających	Ilość dzieci posiadających książeczki K. K. O.	Suma oszczędności na książecz. K. K. O. w zł	Suma na książeczkach zbiorczych S K.O. w K. K. O. w zł	Pozostaje w S. K. O. niewpłacone do K. K. O.	Razem suma zebranych oszczędności
m. Włodzimierz . . .	13	3664	11	1968	54%	829	11240	2083	167	13490
Grzybowica	21	988	11	361	38%	34	193	325	98	616
Olesk	18	536	6	254	47%	7	52	282	44	378
Mikulicze	21	853	9	258	30%	27	151	139	38	328
Werba	21	1169	8	418	36%	78	299	176	75	550
Poryck	19	548	7	202	37%	5	28	229	21	278
Korytnica	15	499	5	172	34%	23	194	104	43	341
Chotiaczów	20	302	4	104	34%	10	47	75	22	144
Uściług	1	900	1	500	55%	18	93	37	88	218
Gm. państwowe . . .	1	—	—	—	—	118	1420	—	—	1420
	150	9459	62	4237	45%	1149	13717	3450	596	17763

45% oszczędzających dzieci w stosunku do ogólnej liczby młodzieży szkolnej w powiecie to dużo. Ale to jeszcze nie 100%. A ambicją i dążeniem Kasy jest te 100% osiągnąć.

Realizacja tych zamierzeń idzie trzema drogami.

Pierwsza — to żywa, współpraca Powiatowego Komitetu Oszczędnościowego. Dwukrotnie zmieniany skład Komitetu znalazł szczęśliwy wyraz w obecnej obsadzie. Dla sprawy pracują z zapałem zarówno przewodniczący: Dr Leon Kisiel, jak i członkowie Komitetu: pp. Władysław Jabłoński — inspektor szkolny, ks. infułat — Kazimierz Nosalewski, Malon Stanisław — dyrektor K. K. O., Jan Wołcz — prezes Zw. Nauczycielstwa Polskiego, Franciszek Strzelecki — kierownik 7 kl. szkoły powszechnej i członek Dyrekcji K. K. O., Dąbrowski Wilhelm — kierownik działu oszczędnościowego K. K. O.

Praca Komitetu znajduje pełne zrozumienie i poparcie u p. Starosty Kazimierza Ringa i vice-starosty Kazimierza Połtowicza.

Drugą drogą, prowadzącą do wytkniętego celu jest nieustanny kontakt z nauczycielstwem. Po za bezpośrednim oddziaływaniem przy każdej nadarzającej się okazji, kontakt ten wyraża się w stałej korespondencji z kierownikami szkół i opiekunami S. K. O. Co jakiś czas otrzymują oni gorące słowa zachęty do pracy nad dziećmi wraz z zestawieniami liczby oszczędzającej młodzieży, oraz wykazem kwot zebranych oszczędności w poszczególnych gminach.

Trzecią drogą jest zachęcanie dzieci do oszczędzania — pośrednio przez nauczycielstwo, bezpośrednio przez rozdawanie nagród, urządzanie różnych imprez. Są to metody, przynoszące doskonałe wyniki propagandowe.

W dniu święta oszczędności — 31 października 1936 r. K. K. O. pow. Włodzimierskiego przeznaczyła na nagrody dla najpilniej oszczędzających dzieci kwotę zł 150, którą Komitet Oszczędnościowy rozdzielił pomiędzy wyróżnionych młodych ciułaczy.

Imprezą zakrojoną na wielą skalę był urządzony w dniu 5 czerwca b. r. zjazd szkolnych kas oszczędności, połączony ze świętem sportowym.

Zjazd S. K. O. — Organizacja.

Myśl urządzenia zjazdu, znalazła gorący oddźwięk wśród członków Komitetu. Czterokrotnie urządzane z racji zjazdu zebrania miały przebieg bardzo żywy. Organizację zjazdu omówiono i przygotowano w najdrobniejszych szczegółach.

Okólnik rozesłany dn. 28 maja r. b. do nauczycieli i opiekunów S. K. O. pow. Włodzimierskiego zawierał dokładne instrukcje oraz plan uroczystości. Apel starosty powiatowego w okólniku do wójtów gmin zapewniał dostarczenie potrzebnej ilości podwód do przewiezienia dzieci do Włodzimierza.

Mieszkańcy Włodzimierza zostali poinformowani o mającym się odbyć zjeździe przy pomocy afiszów, rozplakatowanych na mieście.

Zainteresowanie włodzimierzan sprawą szkolnych kas oszczędności w ich powiecie wzbudzała ciekawie pomyślana mapa, umieszczona za szkłem na kiosku z reklamą K. K. O. Miejscowości, w których są szkoły i te w których są S. K. O. oznaczono na mapie krążkami z kolorowego przezroczystego papieru, oświetlonego wieczorem od wewnątrz.

Przebieg Zjazdu.

5-go czerwca pogoda nie dopisała. Od samego rana mżył deszcz. Organizatorzy zjazdu sądzili już, że projektowana impreza nie dojdzie do skutku. Tymczasem po 8-mej zaczęły zjeżdżać furmanki ze wszystkich stron powiatu Włodzimierskiego. Młodzież niektórych szkół poprzyjeżdżała z miejscowości oddalonych od Włodzimierza o dwadzieścia, trzydzieści a nawet czterdzieści kilometrów. Na rozgrzewkę otrzymali goście ze wsi po kubku gorącej kawy. Koło 9-tej deszcz przestał padać. Liczba młodych uczestników zjazdu mimo niepewnej pogody wypadła imponująco. Jak obliczono zgłosiło się około 5000 dzieci ze wsi i z miasta.

Po uroczystej mszy św. młodzież w długim pochodzie przedefilowała przed przedstawicielami władz miejscowych z p. v.-starostą Połtowiczem na czele.

Każda ze szkolnych kas oszczędności miała transparent z nazwą swojej miejscowości. Dzieci ze szkoły powszechnej Nr 1 we Włodzimierzu wystąpiły ze wspaniałą skarbonką K. K. O., którą niosło kilku uczniów. Szkoła powszechna w Biskupiczach Małych zaprezentowała kunsztownie zrobioną miarkę jako ilustrację do niesionego transparentu — „ziarnko do ziarnka uzbiera się miarka". — Jedną ze szkół prowadził uczeń, przebrany za skarbonkę; uczniowie jeszcze innej szkoły nieśli efektownych rozmiarów grosze, wycięte z kartonu.

Podczas defilady grała orkiestra 23 p. p. Komiczny efekt wywołało zachowanie się wiejskich dzieci, nieobytych z miastem. Z wielkim respektem zdejmowali oni czapki przed kapelmistrzem, dyrygującym orkiestrą, wzbudzając tym ogólną wesołość.

Pochód dzieci przewinął się głównymi ulicami, wywołując wielkie poruszenie w mieście. W oknach, na balkonach, na ulicy gromadzili się mieszkańcy Włodzimierza, przyglądając się z zainteresowaniem defilującej młodzieży.

Na placu sportowym poszczególne szkoły zajęły wyznaczone miejsca. Wszyscy uczestnicy zjazdu otrzymali pamiątkowe odznaki S. K. O.

Powitanie zgromadzonych zagaił przewodniczący Komitetu Oszczędnościowego, po tym przemawiali przedstawiciele władz miejscowych, szkolnych i Związku K. K. O.

Dalszą część programu — święto sportowe — wypełniły ćwiczenia gimnastyczne, przeplatane efektownymi tańcami ludowymi. W popisach sportowych brały udział szkoły powszechne i średnie m. Włodzimierza.

Po skończonych produkcjach, inspektor szkolny p. Jabłoński wręczył dyplomy kierownikom szkół i opiekunom szkolnych kas oszczędności w dowód uznania ich bezinteresownej pracy nad organizacją i prowadzeniem S. K. O.

Wreszcie p. dyrektor Kom. Kasy Oszcz. rozdał nagrody i dyplomy dzieciom szkolnych kas, najgorliwiej oszczędzających. Nagrody Komunalnej Kasy w postaci piłek z siatkami do siatkówki i samych piłek, nagroda Zarządu Miejskiego — dwa kotły do gotowania herbaty na wycieczkach, nagroda prezesa Wołyńskiej Izby Rolniczej posła Suchorzewskiego w postaci biblioteczki książek — wywołały wielką radość i entuzjazm młodzieży.

Po przerwie obiadowej, podczas której dzieci dostały kawy z bułkami, a nauczycielstwo obiad z kuchni polowej, odbyło się bezpłatne przedstawienie kinowe dla dzieci z gmin wiejskich. Podczas trzech seansów — przy nabitej sali wyświetlano krótkie dodatki filmowe, dla młodzieży sprowadzone z Warszawy. Kino było wielką atrakcją, zwłaszcza dla tych dzieci, które w nim nigdy jeszcze nie były.

Efekt propagandowy zjazdu.

Jaki był efekt propagandowy zjazdu? — Doraźny, uchwytny na miejscu — „na gorąco" — przedstawiał się bardzo ciekawie.

Nauczyciel w jednej ze szkół wiejskich, odwiedzonych przez nas w przed dzień zjazdu opowiadał jak zareagowali rodzice oszczędzających dzieci. S. K. O. oparta o K. K. O. istnieje we wspomnianej szkole zaledwie od kilku miesięcy. Poprzednio składały dzieci oszczędności do Kasy Stefczyka. Ponieważ ciężko było z wycofaniem wkładów, miejscowa ludność nie ma zaufania do kas oszczędności. Kończy się rok szkolny, więc przezorni rodzice kazali dzieciom podnieść oszczędności. Na wieść o zjeździe S. K. O. cała wieś przyszła do wniosku, że lepiej było wkładów nie wycofywać, bo ta komunalna kasa oszczędności to musi być porządna instytucja, skoro urządza taki obchód, na którym będzie sam pan starosta.

Pochód szkolnych kas oszczędności przez ulice Włodzimierza.

Na zjazd były zaproszone również i dzieci nie oszczędzające w S. K. O. Po skończonych uroczystościach przeprowadziliśmy rozmowy z kilkoma nauczycielami i uczniami. Okazało się, że niechętnych

P. inspektor Jabłoński wręcza dyplom p. Hajkowskiemu, opiekunowi S. K. O. szkoły powszechnej Nr 1 we Włodzimierzu.

P. dyrektor Malon rozdaje dyplomy i nagrody wyróżnionym szkolnym kasom oszczędności.

ogarnął zapał do oszczędzania. „Już zaraz w poniedziałek zapiszemy się do szkolnej kasy" — mówili.

Tyle jeśli chodzi o dorywcze spostrzeżenia.

Śmiało można twierdzić, że wrażenie zjazdu wśród dzieci, a co za tym idzie wśród rodziców, zwłaszcza zamieszkałych na wsi będzie bardzo duże. Wystarczy tematu do rozmów i opowiadań na dłuższy okres czasu. Przecież taka wycieczka do Włodzimierza, tyle przyjemności — toż to atrakcja niebywała.

Urządzona z dużym nakładem pracy i kosztów impreza przyniesie na pewno spodziewane rezultaty i dopomoże nauczycielstwu w wychowywaniu dzieci w duchu oszczędności.

Miejscowe nauczycielstwo — a propaganda oszczędności.

Nauczycielstwo miejscowe zasługuje na wyrazy prawdziwego i głębokiego uznania. Pracując samo nieraz w bardzo trudnych warunkach, znajduje jeszcze czas i co najważniejsze poświęca go bezinteresownie, bez narzekań, a często z prawdziwą przyjemnością — pracy nad prowadzeniem S. K. O. Dzięki inicjatywie nauczycieli, nawet najbiedniejsze dzieci mogą oszczędzać. P. Michał Bubiłek — opiekun S. K. O. w Kałusowie opowiadał jak zarabiają biedne dzieci, żeby oszczędzać. Zbierają i sprzedają „nieużytki" — różnego rodzaju i pochodzenia, a więc szczecinę świńską, włosie końskie, stare szmaty, żelaztwo t. zw. „szmelc" — stare butelki itp. Podczas wakacji dzieci zarobkują, zrywając wiśnie dla kupców, pasąc bydło i gęsi u bogatszych gospodarzy itp.

Propaganda oszczędności wśród młodzieży jest wdzięcznym zadaniem. Dzieci oszczędzają z wielkim zapałem. W S. K. O. w Uściługu, która liczy 500 członków do Bożego Narodzenia było zaledwie 150 oszczędzających dzieci. Kiedy inne dzieci przekonały się, że można podjąć pieniądze na święta i kupić sobie coś upragnionego, zaczęły się masowo do S. K. O. zgłaszać. Nauczycielstwo, znając doskonale psychikę dzieci, stawia im cele bliskie, dla nich dostępne, warte trudu oszczędzania. I dzieci oszczędzają na wyścigi.

Szkołą, która ma wprost wyjątkowo sprawnie prowadzoną szkolną kasę oszczędności jest szkoła Nr 1 we Włodzimierzu. Opiekun S. K. O. p. Hajkowski Eugeniusz jest prawdziwym entuzjastą propagandy oszczędności szkolnej, mimo, że ma z tego powodu bardzo wiele roboty, bo S. K. O. liczy 750 członków. Braliśmy udział w posiedzeniu delegatów S. K. O. tej szkoły. Mieliśmy prawdziwą satysfakcję, słuchając z jakim ożywieniem i wyrobieniem była prowadzona dyskusja nad aktualnymi tematami związanymi ze szkolną kasą oszczędności.

Opłacalność propagandy.

W jednym z listów powiatowego Komitetu Oszczędnościowego we Włodzimierzu do nauczycielstwa, w którym są podane wyniki pracy S. K. O. pow. Włodzimierskiego czytamy: „Nadmieniamy, że w stosunku do ogromu pracy i znacznych kosztów, jakie włożono w organizację szkolnych kas oszczędności, jest to dorobek pozornie mały — ale tylko pozornie, bo sadzimy las, który bardzo powoli będzie wzrastać, a przez dziesiątki lat musimy w to zalesienie nieużytków społecznych wkładać wiele pracy i pieniędzy, aby przyszłe pokolenia miały z czego budować swój dobrobyt".

Zgodnie z tymi słowami K. K. O. pow. Włodzimierskiego nie żałuje pieniędzy, wiedząc, że opłaci się to w przyszłości z procentami.

Już dziś rezultaty są uchwytne. Hasło: „Wychowujmy dzieci w duchu oszczędności i trafiajmy przez dzieci do rodziców" — przynosi realne efekty, które się wyrażają w stałym wzroście wkładów oszczędnościowych Kasy. Wzrastają sumy wydatków na propagandę, ale jak widać z załączonego zestawienia, znacznie szybciej rosną wkłady.

Wydatki na propagandę i stan wkładów w K. K. O. pow. Włodzimierskiego we Włodzimierzu.

Lata	Wydatki na propagandę w zł	Stan wkładów w zł
1932	604.20	276 000
1933	458.60	276.000
1943	1072.92	304 000
1935	1484 13	352 000
1936	3708.89	386 000
1937 prelimin.	3000.—	396.000*)

Pieniądze wydane na rozumną, planową i systematyczną propagandę zawsze się opłacają.

Tylko trzeba prowadzić tę propagandę wytrwale, nie zrażając się drobnymi i większymi trudnościami, prowadzić ją tak, jak to robi na odcinku propagandy szkolnej — Komunalna Kasa Oszczędności pow. Włodzimierskiego we Włodzimierzu Woł.

Zofia Kajserowa.

---

*) Stan na 1.VI.1937 r.

Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

I. Odroczenie Kongresu K. K. O.

Wobec zwołania Walnego Zgromadzenia Związku (na dzień 28 czerwca rb.), a to celem zreorganizowania Związku po myśli nowego statutu Związku, Zarząd Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie na posiedzeniu dn. 12 czerwca rb. postanowił odroczyć na czas nieograniczony termin Kongresu Komunalnych Kas Oszczędności województw centralnych i wschodnich, który miał się odbyć w Wilnie dn. 1 i 2 sierpnia rb.

II. Książeczki turystyczne.

Zarząd Związku na swym posiedzeniu dn. 12 bm. zastanawiał się nad wysuniętym przez Związek K. K. O. we Lwowie projektem wprowadzenia w życie książeczek oszczędnościowo - turystycznych, honorowanych wzajemnie przez K. K. O. Wprowadzenie w życie tych operacyj na terenie n. Związku, Zarząd uznał za pożądane i postanowił opracować odpowiednie instrukcje. Wystąpiono już do Polskiego Banku Komunalnego z propozycją przyjęcia przez niego funkcji centrali rozrachunkowej w związku z tymi operacjami.

III. Wyniki konkursu propagandowego „Młodej Wsi".

W dniu 28 marca rb. został ogłoszony przez Związek K. K. O. konkurs na łamach czasopisma dla młodzieży wiejskiej. Tematem konkursu były odpowiedzi na pytania: 1) dlaczego trzeba oszczędzać, 2) co i jak należy oszczędzać (przykłady z życia), 3) jaką rolę w oszczędzaniu odgrywają Komunalne Kasy Oszczędności, 4) jak zorganizować przy kole młodzieży zespół oszczędzających oparty o Komunalną Kasę Oszczędności. Nadeszło 21 odpowiedzi — kilka b. ciekawych i starannie opracowanych. Pierwszą nagrodę w wysokości 50 zł otrzymało Koło Młodej Wsi w Pomaskach Wielkich, gm. Serock — poczta Szelków Nowy, drugą nagrodę w wysokości 35 zł — przyznano Władysławowi Gradkowi ze wsi Moczydło gm. Niegowa, poczta żarki, trzecią nagrodę w kwocie zł 25 — otrzymał Faustyn Warnieło ze Święcian Wileńskich, gm. i pow. Święciany. Wyniki konkursu zostały podane do wiadomości publicznej dn. 6 czerwca rb. Najlepszą odpowiedź wydrukowano w „Siewie Młodej Wsi".

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu maju 1937 r.

Dz. Ust. nr 34,

poz. 267. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 9 kwietnia 1937 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast;

poz. 269. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23 kwietnia 1937 r. o przedłużeniu czasu trwania konwersji państwowych pożyczek wewnętrznych.

Dz. Ust. nr 35,

poz. 270. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 25 marca 1937 r. o wykonaniu ordynacji podatkowej.

Dz. Ust. nr 36,

poz. 272. Ustawa z dn. 14 kwietnia 1937 r. o ograniczeniu obrotu nieruchomościami powstałymi z parcelacji;

poz. 276. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 30 kwietnia 1937 r. o przesunięciu terminu płatności I raty państwowego podatku gruntowego za rok 1937.

Dz. Ust. nr 37,

poz. 283. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 4 maja 1937 r. o obrocie solą;

poz. 284. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 maja 1937 r. o warunkach konwersji i zamiany papierów emisyjnych państwowych i samorządowych, wypuszczonych w walutach obcych, oraz o wypuszczeniu 4½% Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 r.;

poz. 285. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 maja 1937 r. o zmianie rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 18 marca 1937 r. o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi;

poz. 286. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 maja 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości o przyjmowaniu przez notariuszów na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej papierów wartościowych celem uiszczenia podatku od darowizn.

Dz. Ust. nr 39,

poz. 313. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 20 kwietnia 1937 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

Wypuszczenie II serii 4% państwowej renty złotej.

W N-rze 43 Dziennika Ustaw R. P. z r. bież. pod poz. 342 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 1 czerwca rb. o wypuszczeniu II-iej serii 4% państwowej renty ziemskiej. Emisja następuje na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 września 1934 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 21/1936, poz. 175). Na podstawie tego rozporządzenia w końcu roku 1934 została wypuszczona I-sza seria renty złotej (pierwotnie „renty wieczystej") w wysokości zł 50.000.000. Oprocentowanie obligacyj I-szej serii wynoszące pierwotnie 5% zostało następnie obniżone do 4% w stos. rocznym, a to zgodnie z dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14.I. 1936 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 3, poz. 10).

Wysokość II-giej serii 4% renty złotej ustalona została na 50.000.000 złotych w złocie w obligacjach na okaziciela po zł 10.000 każda. Obligacje renty podlegają umorzeniu w okresie czasu do 1 czerwca 1982 r. w drodze dwukrotnego w każ-

dym roku losowania, według ustalonego planu umorzenia. Odsetki w wysokości 4% od sta rocznie płatne są półrocznie z dołu.

Cenę sprzedażną obligacyj II serii 4% państwowej renty złotej ustala się na złotych 100 za 100 złotych imiennej wartości. Dla instytucyj jednak i osób prawnych prawa publicznego, cena sprzedażna może być przez Ministra Skarbu ustalona z uwzględnieniem istniejących na rynku kapitałowym warunków dla lokat długoterminowych.

Obligacje renty opiewają na złote w złocie, są one zabezpieczone na całym majątku ruchomym i nieruchomym Państwa. Mają one wszelkie prawa papierów pupilarnych.

ORZECZNICTWO SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe pracowników K. K. O.

Pracowniczka K. wniosła pozew przeciwko Komunalnej Kasie Oszczędności w.......... o zł 5.981,98 za pracę w godzinach nadliczbowych w okresie czasu od 1 października 1930 r. do 18 lipca 1934 r.

Sąd Grodzki, uwzględniając powództwo częściowo, zarządził na rzecz powódki zł 2.140,28 a Sąd Okręgowy, do którego obie strony wniosły skargi apelacyjne, wyrok pierwszej instancji zatwierdził.

Od orzeczenia drugiej instancji Kasa wniosła skargę kasacyjną, żądając uchylenia zaskarżonego wyroku, zarzucając sądowi między innymi, że:

1) z naruszeniem art. 1 ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu z dn. 18 grudnia 1919 r. oraz art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 października 1934 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) uznał Komunalną Kasę Oszczędności za zakład pracy, prowadzony w sposób przemysłowy, którego pracownicy podlegają przepisom ustawy o czasie pracy w przemyśle i handlu;

2) odrzucił dowód ze świadków na fakt, że przyznawane pracownikom wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych wypływało z układu stron a pokwitowanie powódki z odbioru tego wynagrodzenia stanowiło zrzeczenie się wszelkich z tego tytułu pretensyj;

3) bez uzasadnienia odmówił potrącenia z roszczeń powódki otrzymanych przez nią gratyfikacyj, które stanowiły wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych.

Sąd Najwyższy skargę kasacyjną oddalił, a przytoczone zarzuty uznał za bezzasadne z następujących powodów:

ad 1. Pierwszy zarzut skargi kasacyjnej nie zasługuje na uwzględnienie. Wbrew bowiem wywodom skargi kasacyjnej komunalne kasy oszczędności przy samorządach nie są organami administracji publicznej, lecz instytucjami o charakterze bankowym. Według przepisów przytoczonych w skardze kasacyjnej i statutu, kasy te dokonywują czynności kredytowych jak banki, z tą różnicą, że zakres ich działalności jest ograniczony. Wobec tego **przepisy ustawy z dn. 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu mają zastosowanie do pracowników komunalnych kas oszczędności;**

ad 2. Oddalenie żądania badania świadków Sąd uzasadnił tym, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona, jak również powołaniem się na art. 404 k. p. c. Sąd poddał ocenie złożone do sprawy pokwitowania powódki i mógł oddalić żądanie badania świadków na dowód, że pokwitowania te stanowiły układ, czy też zrzeczenie się pretensyj z tytułu wynagrodzenia za pracę ponad normę; na stwierdzenie bowiem takich okoliczności wymagalny jest dowód na piśmie;

ad 3. Sąd uznał, że wypłacona gratyfikacja nie stanowiła wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, w uzasadnieniu zaś przytoczył, że pracownicy, którzy w godzinach nadliczbowych nie byli zajęci otrzymali również gratyfikację.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1936 r. 2837/35 — Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937 zeszyt IV kol. Nr 141).

Kilkakrotne zawarcie umowy o pracę na czas oznaczony nie uzasadnia obowiązku pracodawcy do zawierania takiejże umowy i w przyszłości.

Tak brzmi teza ustalona orzeczeniem Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 30 marca 1936 r. C. II 2794/35 („Orzecznictwo Sądów Polskich" rok 1937, poz. 60). W motywach do przytoczonego orzeczenia czytamy między innymi, co następuje.

Samo kilkakrotne zawarcie umowy na czas określony nie uzasadnia umownego zobowiązania na przyszłość, gdyż treść umowy oznaczano za każdym razem wyraźnie i nie było w niej zobowiązania na lata następne, zaś każdą z tych umów rozwiązywano z upływem czasu, na jaki była zawarta.

Wielokrotne powołanie tej samej osoby do prac, powtarzających się co pewien czas, zdarza się w wielu zawodach i przyjęte jest w obrocie gospodarczym, że nie powstaje stąd obowiązek powołania tej samej osoby do takichże prac w przyszłości. Powódka mogła mieć słuszną nadzieję, że także w przyszłości może być na zastępstwo do pracy powołana, lecz taka nadzieja powódki nie uzasadnia umotywowanego zobowiązania pozwanej. Powołując powódkę co roku przez sześć lat do zastępstwa na czas oznaczony, pozwana objawiała co rok wolę zawarcia umowy w danym czasie, a nie zaciągała milcząco zobowiązania na przyszłość.

Kronika Krajowa

Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Warszawskiego w Warszawie — w ósmym roku działalności.

Sprawozdanie K. K. O. pow. Warszawskiego za rok 1936 cechuje — jak zwykle — jasny, przejrzysty układ i bardzo bogata treść informacyjno - statystyczna. Na wstępie została omówiona ogólna sytuacja gospodarcza regionu podstołecznego, obsługiwanego w zakresie potrzeb pieniężno - kredytowych przez K. K. O. pow. Warszawskiego.

Czytając sprawozdanie, dowiadujemy się, że wkłady oszczędnościowe i lokaty wynosiły na ultimo roku 38.034 kont na ogólną sumę zł 25.722.519. W porównaniu do roku 1935-go, ilość kont wzrosła o 9,03% zaś suma wkładów i lokat o 11,89%. Wyniki powyższe należy uważać za bardzo pomyślne, zważywszy, że ogólnie wkłady oszczędnościowe w Polsce — na skutek niepokojów wywołanych reglamentacją dewizową, dewaluacją szeregu walut obcych — nieco zmalały.

Na tak pomyślny rozwój operacyj oszczędnościowych składa się w pierwszym rzędzie — zaufanie jakie Kasa zdołała sobie pozyskać wśród swej klienteli — jak też celowa i systematycznie prowadzona propaganda.

Na podkreślenie zasługuje prowadzona akcja propagandowa na terenie szkół powiatu Warszawskiego. W sprawozdaniu uwidocznionym jest, że sieć organizacyjna S. K. O. opartych o Kasę obejmuje blisko dwie trzecie wszystkich szkół powszechnych powiatu. Rozwój S. K. O. z roku na rok zwiększa się i za rok sprawozdawczy suma wkładów szkolnych — tych najdrobniejszych „ciułaczy" wzrosła o 10,2%. Obok akcji prasowej Kasa prowadziła również propagandę radiową, wydała w roku sprawozdawczym kilka ulotek, sprawozdań itp. Charakter propagandy znajduje swój wyraz w podziale wkładów według zawodów wkładców. Na ogólną liczbę 37.390 wkładców przypada na młodzież szkolną i studentów 8.645 kont, na pracowników umysłowych 8.157 kont, na rolników 4.066 kont, na rzemieślników i robotników 3.651 kont, dalej zaś idą kupcy, przemysłowcy, wolne zawody itd.

Akcja kredytowa Kasy w roku sprawozdawczym w stosunku do roku 1935-go wzrosła z górą o 20% i wyraża się sumą udzielonych kredytów 10.222 tysięcy złotych przy liczbie 10.475 pożyczkobiorców. Na ultimo roku stan ogólny pożyczek i kredytów wynosił: 18.304 pożyczek na łączną sumę zł 17.417 tysięcy, przy czym na specjalne podkreślenie zasługuje, iż 65,4% ogólnej sumy wierzytelności Kasy jest zabezpieczone hipoteką lub papierami wartościowymi, co stanowi już prawie 2/3 sumy ogólnej kredytów. Płynność funduszów Kasy była dostateczna, bowiem z ogólnej sumy zł 10.222 tysięcy, na jaką udzielono kredytów w roku sprawozdawczym, ze spłat pochodziło zł 8.649 tysięcy, a więc 84,6%. Na znaczną poprawę płynności przyczyniła się w dużym stopniu energicznie prowadzona egzekucja należności co znalazło swój wyraz w zmniejszeniu się sum protestów o 3,4% w stosunku do roku poprzedniego.

Poza tym specjalnie należy omówić działalność 4-ch Oddziałów Kasy, rozmieszczonych na terenie powiatu, a mianowicie: w Pruszkowie, Piasecznie, Jeziornie i Nowym Dworze. Oddziały te znacznie odciążały pracę Centrali w terenie zarówno pod względem propagowania zmysłu oszczędności, rozprowadzania kredytów jak i przeprowadzania operacyj bankowych, co stanowiło ogromne ułatwienie dla miejscowej ludności mogącej załatwiać swe interesy na miejscu bez potrzeby udawania się do Warszawy.

Ze sprawozdania dowiadujemy się, że w 4-ch Oddziałach ogólna suma wkładów i lokat wynosi bezmała półtora miliona złotych, co należy uważać za bardzo pomyślny wynik działalności. Sumy rozprowadzonych kredytów na ultimo roku wynosiły 1.495 tysięcy złotych zaś ogólna suma obrotów rocznych dosięgła kwoty prawie 24 milionów złotych. Z zestawień, dotyczących Oddziałów, wynika, że wszystkie pracują aktywnie; czysty zysk za rok sprawozdawczy wyniósł przeszło 12 tysięcy złotych.

Należy nadmienić, że K. K. O. pow. Warszawskiego jest Kasą posiadającą największą ilość Oddziałów, organizacja których może być wzorem dla innych K. K. O.

Sprawozdanie zostało wydane, jak i corocznie, bardzo estetycznie i zawiera poza bogatą treścią wiele wykazów i ciekawych zestawień statystycznych. Zakończeniem są bilans netto, rachunek strat i zysków, protokół Komisji Rewizyjnej oraz pismo Związku K. K. O. przyjmujące do wiadomości bilans wraz z r-kiem zysków i strat.

Ogólnie biorąc, sprawozdanie K. K. O. pow. Warszawskiego, pod względem treści, przejrzystego układu i szaty zewnętrznej nie ustępuje w niczym sprawozdaniom innych wielkich instytucyj finansowych, a ze sprawozdań K. K. O. w Polsce wysuwa się na czołowe miejsce.

M. A. J.

Wykupione świadectwa przemysłowe.

W okresie od listopada r. ub. do kwietnia rb. włącznie wykupiono ogółem na rok podatkowy 1937 — 650.336 świadectw przemysłowych, w tym m. in. na przedsiębiorstwa przemysłowe 215.847 i na handlowe 407.830. W samym kwietniu rb. wykupiono 8.435 świadectw na przedsiębiorstwa przemysłowe i 11.476 na przedsiębiorstwa handlowe.

W analogicznym poprzednim okresie wykupiono na rok podatkowy 1936 ogółem 610.289 świadectw przemysłowych, w tym m. in. na przedsiębiorstwa przemysłowe 199.209 i na handlowe 385.880. W samym kwietniu 1936 r. wykupiono świadectw przemysłowych na przedsiębiorstwa przemysłowe 6.954 i na handlowe 8.105.

Zwiększenie się liczby wykupionych świadectw przemysłowych jest jednym więcej objawem ożywienia w handlu i przemyśle, będącego skutkiem poprawy koniunktury gospodarczej.

3% bony skarbowe za kupony pożyczek zagranicznych.

Jak wiadomo, rząd polski, regulując sprawę pożyczek zagranicznych w obcych walutach, zaproponował posiadaczom obligacyj tych pożyczek dobrowolną ich konwersję na 4 proc. Wewnętrzną Pożyczkę Państwową względnie tym, którzy nie zgodzą się na konwersję — wypłatę kuponów procentowych tylko w wysokości 35 procent wartości, lub też wymianę ich w pełnej wartości na 3 proc. bony skarbowe, — płatne po 20 latach.

Obecnie władze skarbowe czynią już przygotowania do wypuszczenia 3 procentowych bonów skarbowych na okaziciela, które będą doręczone tym posiadaczom obligacyj pożyczek dolarowych, podlegających konwersji, którzy nie zdecydują się na konwersję.

3% bony skarbowe opiewać będą na lat 20 i będą umarzane w drodze losowań lub skupu z wolnej ręki.

Bony i kupony od nich płatne będą w Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego i P. K. O.

Wymiana talonów od 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości, że wymiana talonów od 5% konwersyjnej pożyczki kolejowej z 1926 r. na nowe arkusze kuponowe na dziesięciolecie 1937 — 1947 przeprowadzona jest już od 25 maja rb. i trwać będzie do dnia 31 grudnia 1937 r. Wymiana talonów na nowe arkusze kuponowe dokonywana jest wyłącznie przez Bank Polski, Pocztową Kasę Oszczędności, Bank Gospodarstwa Krajowego i ich oddziały.

Przy zgłaszaniu talonów, jak i przy wydawaniu nowych arkuszy kuponowych nie będzie wymagane okazanie oryginalnych obligacyj.

Wymiana talonów na nowe arkusze kuponowe przy zgłoszeniu osobistym dokonywana będzie bezpłatnie.

Przyjęte talony będą przez wskazane wyżej instytucje bankowe oraz ich oddziały kierowane do Urzędu Długów Państwa, który po dokonaniu wymiany prześle tym instytucjom, celem wydania zainteresowanym, arkusze kuponowe z numeracją, odpowiadającą numeracji zgłoszonych talonów.

Począwszy od 1 czerwca rb. wymiana talonów w drodze

zgłoszenia osobistego jest przeprowadzana również przez Urząd Długów Państwa.

Wymiana w drodze korespondencji przeprowadzona będzie wyłącznie przez Urząd Długów Państwa za zwrotem kosztów przesyłki pocztowej.

Po dniu 31 grudnia 1937 r. wymiana zarówno w drodze korespondencji jak i zgłoszenia osobistego, przeprowadzona będzie wyłącznie przez Urząd Długów Państwa.

Konwersja pożyczek ulenowskich.

W dniu 26 maja rb. została podpisana w Nowym Jorku umowa między Bankiem Gospodarstwa Krajowego z firmą Ulen and Co. oraz agentem fiskalnym Chase the National Bank of the City New York w sprawie tak zw. pożyczek ulenowskich. Nowe warunki podpisanej umowy przynoszą bardzo znaczne ulgi w obsłudze zagranicznego zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego i 10 miast, które w latach 1925 — 1926 zaciągnęły pożyczki inwestycyjne w firmie Ulen and Co. na urządzenia wodociągowo - kanalizacyjne.

Suma niespłaconej części długu wynosi obecnie dolarów 7.719 tys.

Nowa umowa przewiduje obniżenie oprocentowania długu z dotychczasowych 8 proc. na 3 proc. w stosunku rocznym oraz przedłużenie okresu spłaty pożyczek o dalsze 20 lat tj. do roku 1967, z tym, że w ciągu pierwszych 4 i pół lat żadnej spłaty z tytułu kapitału nie będzie.

Ponadto ważnym warunkiem nowej umowy jest możność amortyzowania kapitału tych pożyczek drogą skupu obligacyj po cenach giełdowych.

Konwersja pożyczek ulenowskich daje bardzo poważne ulgi zadłużonym miastom, które w ostatnich latach nie były zupełnie w możności spłacać zaciągniętych zobowiązań z tego tytułu. Ponadto zmniejsza ona transfer walut z tytułu tych pożyczek o 4/5 dotychczasowego transferu. Obsługa pożyczek ulenowskich do chwili zawieszenia transferu w lecie r. ub. wymagała przekazywania do Nowego Jorku 1.200.000 dolarów rocznie, podczas gdy na podstawie nowej umowy potrzebna będzie zaledwie kwota 231.500 dolarów rocznie w okresie pierwszych 4 i pół lat.

Obecnie podpisana z firmą Ulen umowa jest pierwszą zawartą z wierzycielami zagranicznymi, która zmienia warunki finansowe pożyczek zaciągniętych w okresie przedkryzysowym. Nowa umowa dostosowuje ciężar obsługi zadłużenia do nowych warunków gospodarczych, które wytworzyły się po kryzysie, i do nowych możliwości transferowych.

Postulaty spółdzielczości.

„Gazeta Handlowa“ w N-rze 128 podaje obszerne sprawozdanie z przebiegu obrad Walnego Zgromadzenia Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo - Gospodarczych R. P. Okręgu Związku w Poznaniu, jakie odbyło się dn. 4 i 5 czerwca rb. W rezolucjach, powziętych w wyniku obrad, czytamy między innymi:

„Walne Zgromadzenie stwierdza, że istniejące od przeszło 70 lat spółdzielnie oszczędnościowo - pożyczkowe, które przyczyniły się do rozwoju rolnictwa i stworzenia stanu średniego, są w stanie nadal spełniać swe zadania.

W zrozumieniu potrzeby akcji oddłużenia rolnictwa, wielkopolskie spółdzielnie oszczędnościowo - pożyczkowe lojalnie oraz z pełnym poświęceniem przeprowadziły konwersję pożyczek rolniczych na sumę wynoszącą przeszło 26 milionów zł w końcu 1936 r., z czego jednakże wbrew oficjalnym zapowiedziom tylko połowa została zrefinansowana przez instytucje nadrzędne.

Wobec tego Walne Zgromadzenie apeluje do naczelnych władz Związku i do miarodajnych czynników o podjęcie akcji upłynniającej dla spółdzielni oszczędnościowo - pożyczkowych w myśl opracowanego przez Okręgowy Związek planu, aby spółdzielnie oszczędnościowo - pożyczkowe mogły wypełniać swoje zobowiązania i aby one wskutek przeprowadzonej konwersji nie popadły w trudności płatnicze. Stwierdzając duże zaległości Skarbu Państwa wobec spółdzielni oszczędnościowo-kredytowych z tytułu przyznanej pomocy odsetkowej. Walne Zgromadzenie podkreśla, że względy na rentowność i pokrywanie własnych kosztów administracyjnych wymagają, aby różnica odsetkowa wpływała punktualnie i w oznaczonym terminie.

Z tych samych względów zwraca się Walne Zgromadzenie do dłużników konwersyjnych z apelem, aby obniżone na skutek konwersji odsetki do wysokości 4 i pół proc. wpłacali punktualnie bez jakichkolwiek zaległości“.

Postulaty najzupełniej słuszne, wysuwane zresztą nie tylko przez spółdzielczość lecz przez cały rynek zorganizowany, związany z rolnictwem. Co się tyczy ostatniego apelu do dłużników o terminowe regulowanie odsetek od układów konwersyjnych nie sądzimy by był czymś więcej jak tylko apelem.

W rezolucjach swych spółdzielczość nie zapomina o komunalnych kasach oszczędności:

„W przywilejach i uprawnieniach, z jakich korzystają Komunalne Kasy Oszczędności i Pocztowa Kasa Oszczędności (pupilarna pewność, ściąganie pretensyj w drodze administracyjnej, zwolnienie wkładów do 2.500 zł od egzekucji), Walne Zgromadzenie dopatruje się niedoceniania przez czynniki rządowe roli i zadań spółdzielni kredytowych, domaga się zniesienia tych przywilejów i stworzenia równych warunków dla wszystkich instytucji oszczędnościowych celem zapewnienia zdrowego rozwoju aparatu pieniężnego“.

Niewątpliwie K. K. O. wyposażone w pewne przywileje mają większą siłę atrakcyjną w porównaniu z innymi instytucjami finansowymi. Tym nie mniej nie możemy zrozumieć w jaki sposób odebranie kasom tych przywilejów ma zapewnić zdrowy rozwój aparatu pieniężnego, w szczególności reprezentowanego przez spółdzielczość.

Statystyka karteli.

Główny Urząd Statystyczny w N-rze 16 „Wiadomości Statystycznych“ przynosi ciekawą statystykę porozumień kartelowych w Polsce. Pierwsze porozumienie kartelowe w Polsce zanotowano w r. 1880. Kartele początkowo rozmnażają się bardzo powoli. W końcu 1918 r. było ich zaledwie 9. Również w okresie inflacji liczba ich wzrasta dosyć powoli. Dopiero w okresie załamania się koniunktury, będącego jednocześnie walką o utrzymanie cen na poziomie możliwie przedkryzysowym, liczba karteli rośnie jak przysłowiowe grzyby po deszczu. I tak: w roku 1930 zarejestrowano 35 porozumień kartelowych, w r. 1931 — 34, w r. 1932 — 42, w r. 1933 — 69, w r. 1934 — 79. Rok 1935 był rokiem rekordowym. Zanotowano w ciągu tego okresu 90 nowych porozumień kartelowych. Rok następny 1936 jest już mniej obfity. Liczba nowopowstałych karteli wynosi w tym roku 69. Ogółem na dz. 31 grudnia 1936 r. ilość karteli wynosiła 266.

Równocześnie ze wzmożonym rozrostem organizacji kartelowych coraz silniejszego nasilenia nabiera skierowana przeciwko nim reakcja społeczeństwa i państwa. Z pośród 84 karteli, zlikwidowanych w r. 1935 — 37 porozumień kartelowych zostało rozwiązanych przez Ministra Przemysłu i Handlu, w roku zaś następnym na 77 zlikwidowanych porozumień — 42 porozumienia zlikwidowano na skutek zarządzenia tegoż

Ministra. W roku bieżącym Minister do dn. 15 maja rozwiązał 18 krajowych porozumień kartelowych.

Przedsiębiorstwa krajowe wchodzą również w porozumienia kartelowe międzynarodowe. Pierwsze przystąpienie przedsiębiorstwa polskiego do kartelu międzynarodowego zarejestrowano w 1906 roku. W większym stopniu akces przedsiębiorstw krajowych do porozumień międzynarodowych następuje od roku 1928. W końcu 1936 r. przedsiębiorstwa polskie uczestniczyły w 106 porozumieniach międzynarodowych.

Podobnie jak w odniesieniu do porozumień krajowych i na tym odcinku ostatnio daje się zauważyć ingerencja Państwa, chociaż w dużo mniejszym zakresie. W roku ubiegłym Minister Przemysłu i Handlu rozwiązał jedno porozumienie międzynarodowe rozciągające się również na przedsiębiorstwa polskie, w roku zaś bieżącym do dnia 15 maja — 2 porozumienia.

Wiadomości zagraniczne

Kasy oszczędności w Hiszpanii.

Jest rzeczą niezmiernie ciekawą w jaki sposób funkcjonują kasy oszczędności podczas toczącej się wojny domowej w Hiszpanii. Jeśli chodzi o kasy oszczędności na terenie prowincyj podległych rządowi walenckiemu nie mamy żadnych wiadomości. Natomiast kilka kronikarskich notatek działalności kas oszczędności w prowincjach pozostających pod władzą rządu narodowego poświęca ostatni numer czasopisma „L'epargne du monde".

Dekret z dn. 12 września 1936 r. ustala główne reguły operowania tak przez osoby prawne jak i fizyczne rachunkami bieżącymi w bankach oraz książeczkami oszczędnościowymi kas oszczędności. Jeśli chodzi o rachunki bieżące, można z nich podnosić za zgodą zarządu cywilnego względnie wojskowego sumy w ramach 1500 pesetów miesięcznie i pod warunkiem złożenia przez posiadacza rachunku uroczystego oświadczenia na talonie czeku, że granica ta nie została przekroczona w drodze podniesienia pieniędzy w innej miejscowości. Aby podnieść sumę powyżej 1500 pesetów, wymagane jest zezwolenie Junty Gospodarczej Prowincji (ustanowionej w każdej prowincji w skład której wchodzi przedstawiciel zarządu cywilnego prowincji, zarządu wojskowego oraz delegat ministra finansów).

Jeśli chodzi o książeczki oszczędnościowe można z nich podnosić na wydatki, związane z utrzymaniem rodziny do 500 pesetów miesięcznie bez żadnego zezwolenia. Jeśli chodzi o wydatki na opłacenie pensyj pracowniczych, można podnosić z rachunku oszczędnościowego kwoty za upoważnieniem Junty Gospodarczej i po złożeniu deklaracji, że zakład pracuje zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wypłaty ponad 500 pesetów dokonywane na pokrycie innych nie dających się uniknąć wydatków (spłata długu, koszty leczenia, opłacenie podatków i t. p.) są dokonywane przy pomocy przekazu z rachunku na rachunek. I w tym jednakże wypadku jeśli chodzi o przekaz na sumę ponad 1500 pesetów, wymagane jest zezwolenie Junty Gospodarczej. Jedynie kwoty wpłacone czy to na książeczki oszczędnościowe, czy też na rachunki bieżące w okresie czasu od 27 lipca do 6 sierpnia 1936 r., jak również dokonane w dniu ustanowienia reżimu narodowego ograniczeniom tym nie podlegają.

Ciekawą instytucją jest wspomniany „przekaz z rachunku na rachunek". Dokument ten, którego wzór jest ściśle ustalony, obiega według zasad następujących:

1) osoba mająca pewne terminy płatności, a posiadająca zdeponowane fundusze czy to na książeczce oszczędnościowej, czy też na rachunku bieżącym w instytucji bankowej może uskutecznić zapłatę wręczając wierzycielowi „przekaz z rachunku na rachunek" wydany przez kasę oszczędności czy też inną instytucję bankową, w której fundusze te są zdeponowane;

2) żaden wierzyciel nie może odmówić przyjęcia wspomnianego „przekazu", który jest dokumentem wyposażonym w należyte gwarancje, do chwili, gdy zostanie zlikwidowany, co potwierdzają instytucje kredytowe między którymi dokument taki obiega. Dokument taki pozostaje pod ścisłą kontrolą, jednakże bez żadnych kłopotów dla posiadacza, ze strony Junty Gospodarczej, która zezwala bez żadnych przeszkód na wszelkie dokonywane nim operacje prawnie dozwolone. Jest rzeczą godną uwagi, że również pensje pracownicze, przekraczające 1.500 pesetów miesięcznie, są wypłacane przy pomocy wspomnianych przekazów. Przekazami tymi honoruje się rachunki oszczędnościowe lub bieżące, otwarte na imię danego pracownika, którymi można dysponować w sposób powyżej opisany.

Dnia 24 sierpnia r. b. ukonstytuowała się w Burgos Komisja Wykonawcza konferencji hiszpańskich kas oszczędności. Dnia 30 grudnia r. z. Junta techniczna państwa hiszpańskiego (komisja pracy) upoważniła kasy oszczędności znajdujące się na terytorium podległym rządowi narodowemu, za pośrednictwem wspomnianej komisji wykonawczej:

1) przyjąć do prowizorycznego bilansu papiery wartościowe, po kursie przyjętym do bilansu roku poprzedniego (31 grudnia 1935) względnie, jeśli chodzi o walory nabyte po tym terminie — według kursu nabycia;

2) przelać na fundusz rezerwowy, o ile to konieczne więcej niż 50% zysków rocznych (według statutu tylko 50% zysków można było przeznaczyć na fundusz rezerwowy, resztę zaś na cele użyteczności publicznej);

3) przedłożyć ministrowi pracy i opieki społecznej bilans prowizoryczny zamiast sprawozdania i bilansu ostatecznego.

Przystępując energicznie do znormalizowania życia gospodarczego, rząd narodowy w Burgos wydał dekret z dn. 1 grudnia r. ub. w przedmiocie regulacji długów hipotecznych. Według tego dekretu zawieszono do dn. 31 grudnia 1937 r. sankcje przewidziane prawem hipotecznym wobec dłużnika znajdującego się w zwłoce. Nie mniej jednak dekret daje możność wierzycielowi uzyskania w drodze wyroku sądowego tymczasowego zarządu na nieruchomościach dłużnika i pokrywania zrealizowanymi dochodami należnej mu sumy. Dekret ten ma na celu zapobieganie deprecjacji ziemi, jaka niewątpliwie musiałaby nastąpić przy wywłaszczeniu przymusowym dłużników.

Według dekretu z dn. 17 listopada r. ub. wszystkie Wzgórza Miłosierdzia (Montes des Piété) oraz wszystkie instytucje pieniężne zostały zmuszone do uruchomienia skupu złota i walut zagranicznych. Podobno, tysiące kilogramów złota ludność całkowicie dobrowolnie złożyła w tych instytucjach na rzecz skarbu narodowego.

Kasy oszczędności lojalnie wykonują wszelkie zarządzenia władz państwowych. Pracując w wyjątkowo trudnej sytuacji, dążą usilnie i nie bez rezultatów do możliwego unormalizowania biegu życia gospodarczego na terenie ich działania.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		80.804.66	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		150.629,50	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		133 938.75	
d) pozostałość w innych K. K. O.		5.000 00	
e) bony inwestycyjne			370.372 91
2. Kupony	6.305,62		11.367.32
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	303.714.44	419.110.36	
c) listy zastawne i obligacje		8.084,00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		175.871 00	603.065.36
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (25 kont)			99.892.80
8. Pożyczki wekslowe (1530 kont)			884.489,55
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (154 kont)		231.905.52	
b) pochodzce z innych kred. (4 konta)		113.472,75	345 378.27
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (12 kont)		211.372,00	
c) zabezpiecz. innymi wartośc. (9 kont)		237.468,50	448.840.50
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (127 kont)		12.208,21	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			12.208,21
12. Pożyczki na skrypty dłużne (12 kont)			1.513.698.76
13. Pożyczki hipoteczne (1 konto)			8.800,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (291 kont)			399.869.88
15. Odsetki zaległe			39.782,75
16. Nieruchomości			705 988 44
17. Ruchomości			18.370 35
18. Różne			47.951,30
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.091,26
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		70.367.18	70.367,18
Razem	310.020.06		5.582.534 84
21. Depozyty			371.756,02
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			88 021.65
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem	310.020,06		6.042.312,51

Stan bierny.

	W wal. obc. zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			15 111,60
3. Fundusze specjalne			
a) rezerwy na należności wątpliwe		188.940.19	
b)			188.940,19
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			16.669,78
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (5 kont)		11.793.30	
b) terminowe (2 konta)		134.890.20	146.683,50
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (4037 kont)		1.698.284,87	
b) terminowe do 3 miesięcy (350 kont)		312.115.66	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (6316 kont)		2.008.506 68	4.018.907.21
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (11 kont)		200.639,00	
b) osób fizycz. i praw.-pr. (123 kont)		254.553,67	455.192,67
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			12.211,13
10. Zobowiązania inkasowe			1.052,95
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		95.574,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			95.574,00
12. Dyskonto Akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		188.682 00	
d) przez inne instytucje			188.682,00
15. Banki i K. K. O. Loro			718,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			100,00
18. Zobowiązania hipoteczne			100.000,00
19. Różne			193.043,86
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			49.047 95
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			5.582,534.84
22. Różni za depozyty			371,756,02
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj			
24. Różni za inkaso			88.021,65
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			6 042 312,51

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych i lokat	186.104,65	
b) od rachunków bieżcych (czekowych)	14,142.86	
c) od redyskonta weksli	4.429 03	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	5.573 84	
e) różne inne	7.200,00	217.450.38
2. Prowizje wypłacone		1.274,19
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	83.793,54	
b) świadczenia socjalne	5.500,73	
c) wydatki rzeczowe	30 963.59	120.557.86
4. Podatki i opłaty skarbowe		678,10
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	7.059 88	
b) ruchomości	4 025.60	11.085 48
6. Odpisy na dłużnikach		2.678,68
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1.084,18
9. Różne		72.273 99
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		426.782.86

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	134.632,24	
b) od rachunków bieżących	53.121,94	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	765 29	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	2.212,64	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	28.491,96	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne	84.590.88	303.815,95
2. Prowizje pobrane od inkasa		14.098,80
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		14.376 87
6. Odzyskane straty		4.943,08
7. Opłaty na koszty administracji		19.180,98
8. Różne dochody podatek spec. od 1.4.36 r.		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		70.367 18
Razem		426.782,86

Księgowy (—) A. Górniak

Tymczasowy Zarząd: Przewodniczący (—) **Br. Bartoszewicki**

Zastępca Przewodniczącego (—) **M. Niedzielski**

Członek Tymczasowego Zarządu (—) **Z. Wichura**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU DUBIEŃSKIEGO W DUBNIE.

Stan czynny. Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 roku.

	W wal. obc Zł.	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		29.857.17	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		16 467,93	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		17.264,90	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			63.590,00
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		12.278,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		11.890,00	24.168 00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (10 kont)			7.008,50
8. Pożyczki wekslowe (1199 kont)			337.792,93
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (220 kont)		63.462,28	
b) pochodz. z innych kredytów (... k.)			63.462,28
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papier. wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką (... kont)			
c) zabezpiecz. innymi wart. (1 konto)		8 231 67	8.231,67
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych: książeczek oszczędności (82 konta)		9.397,00	
b) innych wartości (... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			9.397,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (3 konta)			13.383,35
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (628 kont)			325 012,42
15. Odsetki zaległe			13.985,50
16. Nieruchomości			21.454,78
17. Ruchomości			6.991,46
18. Różne			8.726,70
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			33.857,78
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		23,219 26	23.219,26
Razem			960.281,63
21. Depozyty			106.698,25
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			54.193,31
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			1.121.173,19

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			89.056,40
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (74 kont)		237.346 37	
b) terminowe			237.346.37
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (905 kont)		183.803 04	
b) terminowe do 3 miesięcy (13 kont)		17 250.30	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (8 kont)		14.958 80	216.012,14
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno - publ. (48 kont)		54.853,74	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (23 kont)		15.848,49	70.702,23
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			9.382,65
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		9.950,00	
b) w Bankach Państwowych		13.205,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			23.155,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			34.860,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		246.757 00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		1.636 00	
d) przez inne instytucje		8.536,65	291.789,65
15. Banki i K. K. O. Loro			260,77
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			2.509,67
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			10.848 01
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		9.218,74	9.218,74
Razem			960.281,63
22. Różni za depozyty			106.698,25
23. Nasze akcepty			
24. Różni za inkaso			54.193,31
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			1.121.173,19

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	18 929,41	
b) od rachunków bieżących	3.629,28	
c) od redyskonta weksli	9.048,71	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	14.335 50	
e) różne inne	2 952,59	48,895,49
2. Prowizje wypłacone	487,50	487,50
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	18.000,00	
b) świadczenia socjalne	1.560,27	
c) wydatki rzeczowe	15.178,72	34.738,99
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	776,61	776,61
6. Odpisy na dłużnikach		403,83
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		9.218,74
Razem		94.521.16

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	72.621,44	
b) od rachunków bieżących	674,90	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	748,70	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	1.146,75	
f) od papierów wartościowych	526,00	
g) od K. K. O. i Banków	7[illegible]8,25	
h) różne inne	1.744,00	78.219,74
2. Prowizje pobrane		3 355,20
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		12.946 22
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		94 521,16

Zarząd Kasy:

Naczelnik Zarządu i Dyrektor (—) **W. Gontarczyk**
Zast. Naczelnika i Buchalter (—) **H. Porzecka**
Członek Zarządu (—) **J. Jakubczuk**

Komisja Rewizyjna:

(—) **A. Pawłowicz**
(—) **H. Ittar**
(—) **B. Horaczuk**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KOSTOPOLSKIEGO W KOSTOPOLU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		2.221,67	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		17.247.47	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		199,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			19.668,14
2. Kupony			103,00
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1 344 50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		4.000.00	5.344.50
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (62 konta)			12.050,00
8. Pożyczki wekslowe (710 kont)			103.181.72
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (847 kont)		51.336,36	
b) pochodz. z innych kredytów (... k.)			51.336,36
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartościow.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innymi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych książeczek oszczędności (289 kont)		26.249,48	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont)			26.249,48
12. Pożyczki na skrypty dłużne (... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (282 kont)			89.818,00
15. Odsetki zaległe			11.710,22
16. Nieruchomości			21.000,00
17. Ruchomości			2.141,55
18. Różne			1.334,09
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			1.631,66
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		23.076 23	
b) za rok sprawozdawczy		47.301,82	70.378,05
Razem			415.946.77
21. Depozyty			184.466 51
22. Udziel. gwar. Różne za weksle kaucyjne			
23. Inkaso			36.536,27
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			636.949,55

Stan bierny

	W wal obc Zł.	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy		50,000,00	
2. Fundusz zasobowy		1 972.14	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			51.972,14
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			840 00
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ.			
a) bezterminowe (1 konto)		56.941,30	
b) terminowe			56 941.30
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (878 kont)		36.070,99	
b) terminowe do 3-ch miesięcy			
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe			36.070,99
8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (6 kont)		27.549,00	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (40 kont)		11.854 00	39.403,00
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			220,04
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		1.750,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		14.780,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			16.530,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		208.698 50	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			208.698,50
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			595,15
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.910,47
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.765.18
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			415.946 77
22. Różni za depozyty			184 466,51
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			36.536 27
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			636.949,55

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	4.683,69	
b) od rachunków bieżących	917,08	
c) od redyskonta weksli	1.581,07	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	11.640,20	
e) różne inne	76,49	19 298,53
2. Prowizje wypłacone		16,90
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	13.771,65	
b) świadczenia socjalne	1.138,89	
c) wydatki rzeczowe	2.070,75	16.981 29
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości	315,00	
b) ruchomości	189.24	504,24
6. Odpisy na dłużnikach		45.170,86
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		755,00
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		82.726.82

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	25.910,57	
b) od rachunków bieżących	436,26	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	1.851,75	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	345.15	
g) od K. K. O. i Banków	126,67	
h) różne inne	3.074,04	31.744.44
2. Prowizje pobrane		2.530,60
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		1.074,36
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		75,60
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		47.301,82
Razem		82.726 82

Dyrekcja Kasy:

Dyrektor Zarządzający (—) K. Karpowicz
Zastępca Dyrektora (—) L. Linczowski
Członek Dyrekcji (—) J. Szewczykiewicz

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) K. Lewczuk
Członkowie:
(—) Z. Kozak
(—) U. Krot

Buchalter (—) Cz. Trelewicz

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU LUBARTOWSKIEGO W LUBARTOWIE

Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		8.429,05	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		1.949 88	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		329,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			10.707,93
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		9.076,70	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		5.205,00	14.281,70
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			98,95
7. Weksle zdyskontowane (7 kont)			6.667,29
8. Pożyczki wekslowe (154 kont)			19.086,50
9. Weksle protestowane:			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (459 kont)		150 306,23	
b) pochodzące z innych kredytów			150.306,23
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartościowemi			
b) zabezpieczone hipoteką (kont)			
c) zabezpiecz. innnymi wart. (1 konto)		1.236,96	1.236,96
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) pap. wart. i książ. oszcz. (31 kont)		5.074 77	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			5.074,77
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (506 kont)			265.347,28
15. Odsetki zaległe			37.051,69
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			6.449,88
18. Różne			32.612,57
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		259.650,62	
b) za rok sprawozdawczy		39.912,31	299.562,93
Razem.			848.484,68
21. Depozyty			71 818,98
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			15.602,07
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego			
Ogółem.			935.905,73

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 960.

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy		44 396,77	
2. Fundusz zasobowy		10.461,76	
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			54.858,53
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (4 konta)		6.500,11	
b) terminowe (3 konta)		251.534 85	258.034,96
7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.:			
a) bezterminowe (850 kont)		30.255,54	
b) terminowe do 3 miesięcy (11 kont)		2.563,08	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (8 kont)		6.911,92	39.730,54
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (1 konto)		142 86	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (31 kont)		15.977,13	16.119 99
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			146,00
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		12.942,86	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			12.942.86
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		416.716,75	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			416.716,75
15. Banki i K. K. O. „Loro"			36.789,00
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			13.146,05
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			848.484,68
22. Różni za depozyty			71.818,98
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			15.602,07
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem.			935.905,73

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	12.708,97	
b) pomoc Skarbu Państwa	99,09	
c) od redyskonta weksli	2.356,40	
d) od ząst. pap. i od kred. udziel. Kasie	15.146,04	
e) różne inne i od kredytów skonwertow.	5 021,90	35 332,40
2. Prowizje wypłacone		430,63
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	17 339,97	
b) świadczenia socjalne	1.194,40	
c) wydatki rzeczowe	7.424,87	25.959,24
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.02,92	1.012,92
6. Odpisy na dłużnikach		21.911,99
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		344,50
9. Różne		8.169,78
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem.		93.161,46

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	12.197,51	
b) pomoc Skarbu Państwa	9.785,54	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	351,79	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	449,00	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne i od kredytów skonwertow.	13.280,59	36.064,43
2. Prowizje pobrane		4.016,77
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		22,50
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		13.145 45
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		39.912,31
Razem.		93.161.46

Buchalter (—) **A. Modrzejewski**

Zarząd Tymczasowy:
Przewodniczący Zarządu Tymczasowego (—) **W. Klank**
Zastępca Przewodniczącego Zarządu Tymczasowego i Dyrektor K. K. O. (—) **B. Andrzejewski**
Członek Zarządu (—) **A. Modrzejewski**

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA ŁODZI W ŁODZI.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		132.455 15	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		211.878,26	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		854.408,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			1.198.741,41
2. Kupony			21.709,81
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		376 308,35	
c) listy zastawne i obligacje		211.388,78	
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		40.903,00	628.600,13
5. Banki i K. K. O. „Loro"			25.000,00
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane (359 kont)			2 154.638,48
8. Pożyczki wekslowe (675 kont)			903 654.00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (282 kont)		67.898,51	
b) pochodz. z innych kredytów (... k.)			67,898 51
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartośc. (6 kont)		18.089,00	
b) zabezpieczone hipoteką (3 kont)		39.949,00	
c) zabezp. innymi wartośc. (21 kont)		834.789.52	892.827,52
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (1531 kont)		652.840,95	
b) innych wartości (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... kont)			652.840,95
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (1 kont)			60.000.00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptac. (.... kont)			
15. Odsetki zaległe			7.928,55
16. Nieruchomości			428.412,35
17. Ruchomości			40.448,52
18. Różne			57.734,04
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			7.140.434,27
21. Depozyty			4.773 538,93
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			343.164,17
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			
Ogółem			12.257.137,37

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			4.284,12
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (.... kont)			
b) terminowe (.... kont)			
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (10.178 kont)		4.331.089,18	
b) terminowe do 3 mies. (721 kont)		896.207,11	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (56 kont)		140.225,46	5.367.551,75
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (9 kont)		325.481,50	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (479 kont)		880.584 67	1.206.066,17
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			21.342,00
10. Zobowiązania inkasowe			65.167,33
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		60.185,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			60.185,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			4.891,00
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. „Loro"			234.767,50
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			8 041,68
18. Zobowiązania hipoteczne			452,32
19. Różne			14.181,53
20. Sumy przechodnie (rozlicz międzyokr.)			24.882,70
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		28.621,17	28,621.17
Razem			7.140.434,27
22. Różni za depozyty			4.773.538,93
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			343 164,17
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Razem			
Ogółem			12.257.137,3

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	206.221,39	
b) od rachunków bieżących	33.469.97	
c) od redyskonta weksli	3 698,70	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	11.544,98	
e) różne inne	9.186,17	264.121,21
2. Prowizje wypłacone		20.007,21
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	119.377,81	
b) świadczenia socjalne	10.146 42	
c) wydatki rzeczowe	90.920,95	220.445,18
4. Podatki i opłaty skarbowe		234,33
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości	4.284,12	
b) ruchomości	3.489,88	7.774,00
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kurs. na r-kach w walut. obcych		74,00
8. Różnice kursowe na papierach wart. wł.		296,00
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		28.621,17
Razem		541.573,10

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	234.990,94	
b) od rachunków bieżących	61.601 96	
c) od pożyczek terminow. na zastaw	54.472,76	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzyteln. hipotecznych	2.800,00	
f) od papierów wartościowych	41.627,57	
g) od K. K. O. i Banków	10.726,75	
h) różne inne	1 755.67	407.975,65
2. Prowizje pobrane		97.919,14
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		8.60
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		13,66
5. Dochód netto z nieruchomości		27.264,25
6. Odzyskane straty		4.000,70
7. Opłaty na koszty administracji		4.391,10
8. Różne dochody		
9. Strata		
Razem		541.573,10

Kierownik buchalterii: (—) **F. Koźmiński**

Komisja Rewizyjna:
(—) **St. Waligórski**
(—) **M. Wadowski**
(—) **J. Smarzyński**
(—) **E. Borysławski**

Dyrekcja:
(—) **Z. Chudzyński** — dyrektor zarządzający
(—) **J. Janicki** — zast. dyrektora zarządzającego
(—) **L. Saniewski** — członek Dyrekcji

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU PRUŻAŃSKIEGO W PRUŻANIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		3.794,21	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		3.426,21	
c) pozost. w Bankach Państw. i Kom.		7.632,06	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			14.852,48
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		1.841,01	
c) listy zastawne i obligacje		470,00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		7.590,00	9.901,01
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (80 kont)		22.364,82	
9. Weksle protestowane			
a) pochodz. z dysk. i poż. wekslowych (65 kont)		19.636,63	
b) pochodzące z innych kredytów			42.001,45
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościow.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innymi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (1 konto)		10,10	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.)			10,10
12. Pożyczki za skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (66 kont)			34.643 25
15. Odsetki zaległe			246,12
16. Nieruchomości			5.600,00
17. Ruchomości			4.603,00
18. Różne			4.792 12
19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		232.541,52	
b) za rok sprawozdawczy			232.541,52
Razem			349.190,95
21. Depozyty			155.482,20
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			27.195,56
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			33 300,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			565.168,71

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		25 0 0.00	
2. Fundusz zasobowy		1.967,25	
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			26.967,25
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (1 konto)		16.308,33	
b) terminowe (1 konto)		30.117,94	46.426,27
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (650 kont)		18.227.35	
b) terminowe do 3 miesięcy (3 konta)		240,00	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (8 kont)		1.297,50	19.764,85
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno - publ. (10 kont)		21.323,76	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (53 kont)		20.905,24	42,229,00
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych			
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		21.469,61	
d) w innych instytucjach kredytowych			21.469,61
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego			23.300.00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		75.172,77	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			75.172,77
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			1.858,28
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		82.002,92	82.002,92
Razem			349.190,95
22. Różni za depozyty			155.482 20
23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			27.195,56
25. Bank Akceptacyjny			33.300,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			565.168,71

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	2.908,75	
b) od rachunków bieżących	467,76	
c) od redyskonta weksli	4.665,57	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	9 499,50	
e) różne inne	471,26	18.012,84
2. Prowizje wypłacone	30,72	
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	9.430,98	
b) świadczenia socjalne	765,56	
c) wydatki rzeczowe	4.461,39	14.688,65
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	467,10	467,10
6. Odpisy na dłużnikach		8.474,90
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		340,89
9. Różne		4.142,29
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego		
11. Nadwyżka		82.002,92
Razem		128 129,59

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	8.333,89	
b) od rachunków bieżących	60,08	
c) od pożyczek terminowych na zastaw		
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek skonwertowanych	3.610,95	
f) od papierów wartościowych	278,80	
g) od K. K. O. i Banków	47,45	
h) różne inne		12.331,17
2. Prowizje pobrane		862,08
3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		113.552,83
7. Opłaty na koszty administracji		1.104,74
8. Różne dochody		278,77
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		128.129,59

Dyrekcja Kasy:

(—) L. Goworowski

(—) Fr. Dudzicz

(—) Eug. Szadkowski

Komisja Rewizyjna:

(—) J. Dziekoński

(—) N. Mordań

Buchalter (—) A. Musiewiczowa

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SIERPECKIEGO W SIERPCU

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 ROKU.

Stan czynny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		6.581.87	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		19.734.26	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		22.523,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			48.839,13
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		15.827,00	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		600.00	16.427,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (6 kont)			714,00
8. Pożyczki wekslowe (301 kont)			68.829,64
9. Weksle protestowane:			
a) poch. z dysk. i poż. weksl. (71 k.)		13.713,74	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			13.713,74
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innymi wartościami (3 kont)		3.616,99	3.616 99
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (1 konto)		45,00	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			45,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne (1 konto)			3.400,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptac. (147 kont)			95.384,50
15. Odsetki zaległe			459.22
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			886,60
18. Różne			562,20
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.643,69
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		7.585,39	
b) za rok sprawozdawczy		174.788,16	182.373,52
Razem			439.895 23
21. Depozyty			116.342,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			19.617,29
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			95.291,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			671.145,52

Stan bierny.

	W wal. obc Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			49.400,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych:			
a) bezterminowe (2 kont)		110,42	
b) terminowe (3 kont)		61.152,32	61.262,74
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (1124 kont)		42.283.10	
b) terminowe do 3 mies. (36 kont)		59.526,09	
c) term. ponad 3 m. i warunk. (4 k.)		4.155.50	105.964,69
8. Rachunki bieżce (czekowe, przekazowe itp.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (8 kont)		41.585,75	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (44 kont)		12.765.50	54.351,25
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			2.739,75
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		14.704,25	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		14 051,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			28.755,25
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			85,291,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		11.392,95	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			11.392,95
15. Banki i K. K. O. Loro			23.835,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			87.49
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			14.125,92
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokresowe)			2.689,19
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			439.895,23
22. Różni za depozyty			116.342,00
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			19.617,29
25. Bank Akceptacyjny			95.291,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			671.145,52

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	9.012,19	
b) od rachunków bieżących	2.139.46	
c) od redyskonta weksli	8.358,77	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	349.43	
e) różne inne	48.35	19.908 20
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	14.787,41	
b) świadczenia socjalne	1.126.13	
c) wydatki rzeczowe	4.834 36	20.747.90
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	68.79	68,79
6. Odpisy na dłużnikach		144.107,68
7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		9.608,00
9. Różne		1.017,00
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		
Razem		195.457,57

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	5.204,79	
b) od rachunków bieżących	5.046,05	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	55	
d) od nal. z ukł. konw.	2.700,62	
e) od pożyczek i wierzyteln. hipotecznych		
f) od papierów wartościowych	770,50	
g) od K. K. O. i Banków	391,36	
h) różne inne	3.126,36	17.240,23
2. Prowizje pobrane		1.805,52
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		1.623 66
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		174.788,16
Razem		195.457,57

Komisja Rewizyjna:
(—) K. Bojenko
(—) Br. Bagiński
(—) J. Kraśnicki

Dyrekcja:
(—) F. Neweła
(—) W. Strześniewska
(—) B. Chojnacki

Buchalter (—) W. Strześniewska

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI MIASTA SULEJOWA W SULEJOWIE.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		7.746,81	
b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO.		4.117,27	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		468 25	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			12.332,33
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe 1)			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		2.637,00	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych . .		1.100,00	3.737 00
5. Banki i K. K. O. Loro . . .			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane			
8. Pożyczki wekslowe (534 kont) . .			85.508,00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (1 konto)		34.00	
b) pochodzące z innych kredytów .			34.00
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościow.			
b) zabezpieczone hipoteką . . .			
c) zabezpieczone innymi wartościami .			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (13 kont) . .		1 125,00	
b) innych wartości* (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			1.125,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego .		16,65	16,65
15. Odsetki zaległe.			
16. Nieruchomości			579,13
17. Ruchomości			116,23
18. Różne			364,05
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem. .			103.812,39
21. Depozyty			3.760,32
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			6.498,04
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem. .			114.070 75

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kapitał zakładowy			30.000,0
2. Fundusz zasobowy			5.755,42
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomoci .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (11 kont) . . .		1.321,24	
b) terminowe (3 konta) . . .		1.008,97	2 330,21
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych . .			
a) bezterminowe (85 kont) . . .		6 649,69	
b) terminowe do 3 miesięcy (40 kont)		11 012,51	
c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (392 konta)		32.543,30	50.205,50
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.):			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. . . .			
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych			
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			73,22
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		3.400.0	
b) w Bankach państwowych . .		9.558,00	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			12.958,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akcept. .			
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			
15. Banki i K. K. O. Loro . . .			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			1.212,49
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			1.277,55
Razem. .			103.812,39
22. Różni za depozyty			3.760,32
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			
24. Różni za inkaso			6.498,04
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem. .			114.070.75

1) W tym papiery wartościowe Funduszu zasobowego zł 3737.—.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	2.523,82	
b) od rachunków bieżących . . .		
c) od redyskonta weksli	475,21	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie		
e) różne inne	6,91	3.005,94
2. Prowizje wypłacone		12,80
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	4.600,00	
b) świadczenia socjalne	327,23	
c) wydatki rzeczowe	1.962,13	6.889,36
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	64,35	64,35
6. Odpisy na dłużnikach		184 65
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego		
11. Nadwyżka		1.277,55
Razem. .		11.434.65

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	7 621,02	
b) od rachunków bieżących . . .		
c) od pożyczek terminowych na zastaw .		
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz.		
f) od papierów wartościowych . . .	104.00	
g) od K. K. O. i Banków . . .	19 23	
h) różne inne	236.57	7.980.82
2. Prowizje pobrane		498,85
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . . .		2.007,70
8. Różne dochody		947,28
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem. .		11.434,65

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) A. Szwanke
Członkowie:
(—) J. Kozłowski
(—) I. Stibel

Zarząd Kasy:
Naczelnik Zarządu — Dyrektor (—) L. Gliszczyński
Członkowie Zarządu:
(—) St. Janczewski
(—) K. Wajntraub

Buchalter (—) L. Sobierski

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WOŁKOWYSKIEGO W WOŁKOWYSKU.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

	W wal. obc. Zł	Zł	Zł
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		50,374.26	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		8.446.10	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		16.370,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			75.190,36
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	609.96	35.445,59	
c) listy zastawne i obligacje		8.084,00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		6.500,00	50.039,59
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane (41 kont)			14 119,40
8. Pożyczki wekslowe (845 kont)			257,696,04
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. wek. (236 kont)		23.526,17	
b) pochodzace z innych kredytów*			23.526.17
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (11 kont)		63.853,51	
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innymi wartościami			63.853,51
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (160 kont)		26.430,20	
b) innych wartości (2 konta)		1.400 20	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			27.830,20
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne (.... kont)			
14. Należności z tyt. układów konwersyjn. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego (258 kont)			251.209,11
15. Odsetki zaległe			3.333,55
16. Nieruchomości			1.033,86
17. Ruchomości			5.467,06
18. Różne			29.173,96
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			4.100,48
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			806.573,29
21. Depozyty			47.542,38
22. Udzielone gwarancje			48.401,00
23. Inkaso			81.522,63
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			134.712,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Razem			
Ogółem			1.118.751.30

Stan bierny.

	W wal. obc. Zł	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			44.108.20
2. Fundusz zasobowy			1,003.79
3. Fundusze specjalne			
a) odzyskane należności wątpliwe		4.444,11	
b)			4.444.11
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (1 konto)		81 269.00	
b) terminowe			81,269.00
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych prawno-prywatnych			
a) bezterminowe (2400 kont)		97.251,93	
b) terminowe do 3 miesięcy (16 kont)		13 657,54	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (27 kont)		95.360,30	206.269,77
8. Rachunki bieżące			
a) instytucyj państw., samorzd. i innych prawno - publ. (6 kont)		25.247,10	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (73 kont)		33.003.06	58.250,16
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			56.002,52
10. Zobowiązania inkasowe			2.333 70
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim		8.224,00	
b) w Bankach Państwowych		50.245,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		26.421,90	
d) w innych instytucjach kredytowych.			84.890 00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			134.712 00
13. Zastaw papierów wartościowych			5.760,00
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski		86.779,85	
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			86.779,85
15. Banki i K. K. O. Loro			24.966,00
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			7.309,95
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			7.490.43
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		983,81	983,81
Razem			806.573.29
22. Różni za depozyty			47.542,38
23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			48.401,00
24. Różni za inkaso			81.522,63
25. Bank Akceptacyjny			134.712.00
26. Fundusz Emerytalny			
Razem			
Ogółem			1.118.751,30

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

	Zł	Zł
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	11.090,53	
b) od rachunków bieżących	1.049,98	
c) od redyskonta weksli	7.244,88	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	8.433,49	
e) różne inne		27.818,88
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	24.376,00	
b) świadczenia socjalne	2.127,80	
c) wydatki rzeczowe	8.826.43	35.330,23
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5) Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.641,31	1 641,31
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1,338,97
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawcz.		
11. Nadwyżka		983,81
Razem		67.113,20

Zyski.

	Zł	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	36.700 40	
b) od rachunków bieżących	4.919,57	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	2.354,96	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	3.298,89	
g) od K. K. O. i Banków		
h) różne inne		47.273.82
2. Prowizje pobrane		8.762.39
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		1.570.95
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		8.976,97
8. Różne dochody		529,07
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		67.113,20

Komisja Rewizyjna:
(—) Stanisław Tołłoczko
(—) Antoni Zienowicz
(—) Stanisław Szymański

Dyrekcja: Dyrektor Zarządzający (—) Ryszard Byliński
Zastępcy Dyrektora Zarządzającego:
(—) Leopold Jezierski
(—) Kazimierz Wierzbowski

Buchalter (—) Andrzej Szakowski

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.